

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וזאת תורת החטאת

שיחת הכנה לימי הקיץ - ב' חקת תשפ"א

דבקה נפשי אחריד

דברות קודש ראש חודש תמוז תשפ"ב

יו"ל ע"י

מכון שפה ברורה

שע"י חסידי קאסוב

תמוז תשפ"ג לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא
לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו
וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

הד"ר ימוד בגליון דולו

יהיה לזכות רפואתו השלימה והמהירה של
מרן רבינו שרגא פייביש בן מלכה שליט"א
בתוך שאר דולי ישראל

לשמעו דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתנו הק'
יש להתקשר לקו "קול קאסוב"

במס' 972-72-370-1810 או במס' 718-682-2004 ישראל

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

נערך ונסדר ע"י:

זאת תורת החטאת

שיחת הכנה לימי הקיץ – ב' חקת תשפ"א

אופן ההסתכלות על הניסיונות והחטאים שבאו על האדם, למרות השתדלותו לעמוד נגד יצרו

רצון מלפניך, שתצילנו מידם, ונשוב לעשות חוקי רצונך בלבב שלם'.

ואדעתא דהכי קא אתינן עתה, להאיר קרן אור בחושך אפילה, לרבים האומרים אין ישועתה לנו, שרצונם עז לעשות רצון שמים והם מתאמצים בכל כוחם לשעבד תאוות ומחשבות לבם, אך היצר הסוכן בס אינו נותן לנפשם מנוחה, והוא מתגבר ומתחדש בכל יום (קידושין ל: סוכה נב:) כיצד להפילם במכמורי רשע, ועולה הדבר בידו למרות כל השתדלותם לעמוד נגדו, והמה התאבים לעבוד את ה' זועקים לאמר: הרי נגדך ה' כל תאוותי, והנני מתאמץ ללחום כנגד היצר ברוב עוז ותעצמות, ומדוע זה נעשה ככה שלמרות הכל היצר מצליח במעשיו, ונסתר ממני מאמר הקב"ה 'ואלמלי הקב"ה עוזרו'.

'ועמך כולם צדיקים', בני ישראל בשורשם הפצים לעשות רצון ה'

ממבע של אש קבע רבנו שלמה הבבלי^א בפיוטו הנפלא 'תבוא לפניך שְׁעוֹת חִינוּן' (סליחה ג ליום ראשון של סליחות), כי 'הכל חפצים ליראה את שמך', - שכל אשר בשם ישראל יִכְנֶה, חפץ ומשתוקק ליראה את ה', ולעשות רצונו ולעובדו בלבב שלם תמיד, וכל סיבת נפילתו הוא רק מחמת היצר הפועל בגבורות להכשילו ולהפילו לעברי פי פחת, על ידי ניסיונות ודמיונות, ומכניס בקרבו בלבולים גדולים וטמטום הלב למחזי קדם מלכא. וכמו שאמרו בגמרא בהני צלותא דאמוראי (ברכות יז.) שרבי אלכסנדרה היה נושא תחינה אחר תפלתו ואומר: 'ריבון העולמים, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב, שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות, יהי

א. מגדולי הפייטנים, הוזכר כבר בקדמונים (ראה רש"י שמות כו טו, שיה"ש ד י, רא"ש יומא פ"ח ס' יט, ובטור או"ח ס' תרכא).

מילי דמלכא

ועיכובים המונעים אותם מלהתקרב אל אביהם ולהיראות אליו, והם בגודל אהבתם ותשוקתם דוחקים את השורה וגוברים על כל הקשיים ומגלים את אביהם בתוך כל החושך, ואז נעשה אור חוזר של תשוקה וגעגועים של האב לבניו בכך שרואה את גודל אהבתם וחמדתם אליו. כך להבדיל הוא בהנהגת ה' עם בריותיו בעולם הזה, שבכוונה תחילה הלבישו ה' בכיסויים ולבושים המסתירים את אלקותו יתברך, כדי שבניו אהוביו יסירו את המסכים המבדילים ויגלו את אורו יתברך ברוב חשקם לראות ולהיראות אצל אביהם, ובכך לעורר אצלו ית' אהבה עצומה ביתר שאת יותר עוז לבניו אשר אהב².

נמציו למדים, שאין ההסתרות והניסיונות בעולם, מחמת שעזב ה' את הארץ חלילה, אלא במחשבה תחילה, שכדי להביא תענוג גדול יותר כלפי שמיא, ולהמליך שמו

בריאת העולם עבור ישראל שיעלו תענוג לגבוה מתוך קושי

בטרם ניגש להשיב אמרי אמת לשאלה קשה זו, נקדים את הידועות לנו מכל ספרי הקודש, שתכלית מעשה שמים וארץ מאז ועד עתה, היינו, מה שהשי"ת מחיה את עולמו בכל רגע ורגע, וזן את בריותיו מקרני ראמים עד ביצי כינים (שבת קז:), הוא כדי להשלים רצונו ית' לקבל תענוג מעמנו בניו אהוביו, שנברר שמו גם בעולם השפל על ידי עמידה בנסיונות, ובכך נעלה לפניו נחת רוח ששמו מרומם גם בעומק שפלות העולם, וכמאמרו הפותח של רש"י בריש פירושו על התורה משמם של רבותינו (ויק"ר לו ד): 'בראשית' (בראשית א א) – בשביל ישראל שנקראו ראשית.

ולפי שעיקר התגלות האהבה והשעשועים שיש לאב מבניו הוא ממה שיש לבניו הסתרות

ב. ראה דברים נפלאים שכתב בענין זה בספר הקדוש 'ליקוטי אמרים - תניא' (פרק כז): 'זאת היא מדת הבינונים ועבודתם לכבוש היצר וההרהור העולה מהלב למוח ולהסיח דעתו לגמרי ממנו ולדחותו בשתי ידים כנ"ל, ובכל דחיה ודחיה שמדחהו ממחשבתו אתכפיא סטרא אחרא לתתא, ובאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא, ואתכפיא סטרא אחרא דלעילא המגביה עצמה כנשר לקיים מה שנאמר 'אם תגביה כנשר וגו' משם אורידך נאם ה"'. וכמו שהפליג בזוהר פרשת תרומה (ח"ב קכת). בגודל נחת רוח לפניו יתברך כד אתכפיא סטרא אחרא לתתא, דאסתלק יקרא דקב"ה לעילא על כולא יתיר משבחא אחרא ואסתלקותא דא יתיר מכולא וכו'.

ולכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה זו, כי אולי לכך נברא וזאת עבודתו לאכפיא לטרא אחרא תמיד. ושני מיני נחת

יהיה, והוא דבר שאינו ניתן לשינוי למרות רצונו של האדם ומאמציו לשנות את הנגזר, וגם לו יִחִיָּה גִבֹר שְׁנֵי אֲלָפִין, לֹא יֵעוֹל בְּחֹשֶׁבְנָא להבינו ולהזיזו. ובמשל דידן, פעמים שיצרו של אדם גובר, ואיש ישראל לוחם ועומד כנגדו בכל מיני טצדקי שלא יפיק זממו, וזהו אכן רצון ה' בנגלה ככתוב בתורה, שלא יאבה ולא ישמע לדברי המסית, ועל האדם לעשות כל אשר בכוחו וביכולתו להתגבר ולהשיב מלחמה שעה נגד שונאו זה. אכן עליו לידע גם במצפוני לכו, שיש עיתים שלמרות מאמציו הגדולים שעשה ושלא ברצונו כלל, פוּחוּ עליו יצרו והוא מצליח להכשילו בחטא, ואין זה לפי שהוא שגה במה שעשה או שהקב"ה אינו חפץ במעשיו, אלא שמאז ומקדם קודם שנברא העולם, יסד ה' ארץ כיצד לסדר את הבריאה ורצה שיהיה כן, ולכך, על אף שהוא מצדו עשה ועושה כל אשר בכוחו כרצון ה' הגלוי שלא לעשות את המעשה האסור, עלתה וגם ניצבה רצון ה' המוסתר מראשית הבריאה, שביקש שהאדם כן יפול

גם בעמק הבכא, מן החובה שיהיו קשיים ומניעות בעבודת ה' ובענייני קדושה, כי בכך ניכר שמו ית' ביותר, שהאדם עומד כנגד יצרו ומוכיח שיש ה' בשמים שמלכותו קובעת גם בארץ, ומושך מלכות שמים עדי ארץ, עד שיושלם כל התיקון המבוקש ויתקיים חזון הנביא (זכריה יד ט) 'והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'.

סדר הבריאה שנגזר מקדם בסוד כבשונו של עולם

משהעמדנו היטב את סוד הבריאה, נוכל לשוב לראשונות, ולענות תשובה הגונה לשאלה בראש הדברים מה זאת עשה ה', שפעמים אף שהאדם עמל בכל כוחו לנצח את יצרו נופל ואינו מצליח לעמוד נגדו, על פי יסוד חשוב הנזכר בספרי הקדמונים וכדלהלן.

אחד מן הדברים שהם בסוד כבשונו של עולם, הוא שיש דרך אותה איווה ה' כיצד להנהיג את עולמו שכך

רוח לפניו ית' למעלה: א. מביטול הסטרא אחרא לגמרי ואתהפכא ממרירו למתקא ומחשוכא לנהורא על ידי הצדיקים. והשנית. כד אתכפיא הסטרא אחרא בעודה בתקפה וגבורתה ומגביה עצמה כנשר ומשם מורידה ה' באתערותא דלתתא על ידי הבינונים. וזהו שאמר הכתוב (בראשית כז ד) 'ועשה לי מטעמים' כאשר אהבתי מטעמים לשון רבים שני מיני נחת רוח, והוא מאמר השכינה לבניה כללות ישראל כדפירש בתיוקונים. וכמו שבמטעמים גשמיים דרך משל, יש שני מיני מעדנים, אחד ממאכלים ערבים ומתוקים, והשני מדברים חריפים או חמוצים רק שהם מתובלים ומתוקנים היטב עד שנעשו מעדנים להשיב הנפש, עיין שם עוד.

מילי דמלכא

היה שלם בניסיונו זה, והיה בו צד של חטא כמו שנאמר (בראשית מט כד) 'ויפוזו זרועי ידיו', שיצאו הימנו עשרה ניצוצות, כנגד עשרה שבטים שהיה ראוי לצאת ממנו (סוטה לו:), ומזה התגלגל הדבר שהוצרכו במהלך הדורות עשרה הרוגי מלכות לכפר עליו (תיקוני ת"י סט קי.).

ונאמר, שגם יוסף הצדיק היה עמד ותמה אחר ראותו את כל אשר נעשה, מדוע נגזר עליו שיארע לו כך, והרי רצון ה' הגלוי מברואיו הוא שלא יחטאו כלל, ולא זו בלבד אלא שהוא עשה את כל אשר ביכולתו לשם כך ביתרון גדול. אך או אז השכיל להבין ברוחב שכלו את יסוד זה, שאף שכה הם הדברים מצד רצון ה' הגלוי, אך מצד רצון ה' הנסתר שאי אפשר לעמוד עליו, נגזר בעצה עמוקה שיגרר על ידו חטא ועון, ולכן לא עלה בידו למנוע זאת למרות שהוא מצדו עשה את כל אשר בכוחו, וזהו דבר מסוד כבשוננו של עולם שלא ניתן לשנותו ובוודאי יש בו טובה.

והיה העולם שמם ולא נודע לנו מדוע סיבב ה' כהנה, עד שגילה רבנו האר"י ז"ל (עיין שער הגלגולים הקדמה כו) אורו ואמר, שהיה מן ההכרח שיוסף

באותו פעם ברשת היצר ויחטא, ואין לנו השגה מדוע בחר ה' בזה.^ג כלומר, מעיקרא צריך האדם ללחום בכל האמצעים העומדים נגדו, ואין לו את שעיניו רואות שדיברה תורה נגד יצר הרע, אך אם למרות הכל עשה מה שעשה ונכשל, יוכל להתחזק על ידי שיתבטל וידע, שגם מה שנכשל היה מחמת רצון ה' הסתום מראשית הבריאה ולית איניש ידע ליה.

סיבת חטאו של יוסף הצדיק

לשבר את האוזן להבין נכוחה את שאמרנו, עיננו לנוכח יביטו בעובדא דצדיקיא, משם ניתן ללמוד את האמור, שלמרות שהני עמודי עולם עשו מצידם את כל אשר ביכולתם לעמוד כנגד יצרם, לא עלה בידם, מחמת שבסופו של דבר היה רצון ה' בראשית מחשבתו אחרת.

צא ולמד ממעשה דיוסף הצדיק, שהתורה מעידה עליו שעמד בכל עוז לא להיכשל חלילה באותו חטא ועון, כמו שנאמר (בראשית לט יב) 'וינס ויצא החוצה', ויוסף מחייב את הרשעים הטרודים ביצרם שלא היה להם לשמוע ליצרם ולהיות כמותו (יומא לה: וברש"י שם ד"ה לעני), אך דא עקא, גלוי וידוע שיוסף הצדיק לא

ג. כמובן לכל, ענין זה תלוי אף הוא בחקירת הראשונים אודות הידיעה והבחירה, ובכוונה תחילה לא נכנסנו להרחיב בנידון זה, לפי שעיקרי דברנו לא באו אלא לתת דרך חיים לעבדות ה' ולא לחקור בדרשות.

זאת תורת החטאת

ה

הצדיק יבוא לידי מכשול ויצטרכו בני ישראל להביא כפרה על פגמו בדמות של 'הרוגי מלכות שימסרו נפש לה', לפי שהעולם מצד עצמו היה מסובב בקליפות ובגבורות קשים עד אותו הזמן, ולא היה במציאות שדור עני כמותו יכול יוכלו לו, זולת זה שהני קדושי עליונים יקדמו לנו, ובכח מסירות נפשם שבחד קטירא התקשרו לה', ובפרט במיתת רבי עקיבא שפעל יחודי שלא היה כמותו מאז ועד הנה עד ביאת גואל^ה, יתבררו הניצוצות

ד. עיין מה שביאר המהר"ל (נתיב אהבת ה' פרק א) שרבי עקיבא לא מת מחמת יסוריו, אלא מחמת דבקותו והתבטלותו לגמרי לה' אחד, כי באהבתו הגמורה לא השאיר את עצמו כמציאות נפרדת.

ה. זה לשון ה'תפארת שלמה' (פרשת בראשית) בביאור גודל מסירות נפשו וקדושתו של רבי עקיבא, בעת שעלה על המוקד על קדושת שמו ית': 'אמנם הנה חכמינו ז"ל הורו לנו בזה גודל מעלת רבי עקיבא במסירת נפשו לאלהים בהשתוקקות העצום וגודל דביקות הנפלא שאין בזולתו. דרבי עקיבא ע"ה היה ענינו שכל ימיו היה מחכה ומצפה באמת למסור את נפשו להריגה מתי יבא לידו השעה שיוכל לקיים זה בפועל ממש ליהרג על קדושת שמו יתברך שמו, כי מגודל האהבה והתלהבות לא היה יכול לנוח ולשקוט כל ימיו עד שיצא מחשבתו לפועל, מה שאין כן שאר בני אדם אם כי מחויב לקבל עליו מסירות נפש על קדושת ה' ולהיות מוכן לזה בכל עת, אך לצפות ולבקש על זה הוא מעלה גדולה מאד, אבל רבי עקיבא היה אומר כל ימי הייתי מצפה ומצטער על פסוק זה מתי יבוא לידי, כי כל יום ויום שלא בא לידו המסירות נפש בפועל להוציא מחשבתו, הנה היה מצטער ודואג על זה.

ועוד זאת היתה מסירת נפשו יתירה במעלה, דהנה בשעה שהוציאו זמן קריאת שמע היה, וכבר ידוע בספרים הקדושים כי בכח הקריאת שמע יכול להכרית כל החיצונים שזהו חרב פיפיות בידם וכמבואר ב'מגלה עמוקות' (פרשת וישלח) 'כה תאמרו לאדוני לעשו' (בראשית לב ה) רמז כ"ה הוא קריאת שמע בפסוק (דברים ו ד) 'שמע ישראל' הוא כ"ה אתויון. וזה 'תאמרו' לה' שהוא 'אדני' ויכרית את עשו הרשע. כן הנה כשהוציאוהו להריגה והיו סורקין את בשרו, הוא היה יכול להציל את עצמו באמירת קריאת שמע והיה יכול להכרית האויב ולהכניעו ולהפילו, והוא ע"ה לא רצה בכל זאת רק ליהרג ולמות בפועל ממש כי על זה היה משתוקק כל ימיו כמו שכתבתי.

וזהו שאמרו חכמינו ז"ל 'כשהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה'. פירוש, אך אותה השעה שהוציאוהו את רבי עקיבא להריגה הוא שהיה זמן הקריאת שמע, כי הוא במיתתו במסירת נפשו כנ"ל, פעל ותיקן את הקריאת שמע לנכון. כי כל ענין קריאת שמע הוא למסירות נפש ולהעלות מין גוקבין מעלה מעלה להמשכת המוחין והחיות להעלמות. וזהו שפעל רבי עקיבא ע"ה

מילי דמלכא

הקדושים הללו, ויזרח אור גדול בעולם לדורות, ואז נוכל אף אנו להחזיק מעמד ולמסור נפש גם כן למען שמו באהבה כמותם, וכמו שכתב עוד (פרי עץ חיים שער הזמירות, פ"א) שכל כוחנו להעלות מ"ן ולהעלות ניצוצות בכל הדורות כל משך שנות גלותנו, הוא אך ורק בכח העלאת מ"ן ומסירות נפשו של רבי עקיבא ויתר העשרה הרוגי מלכות¹.

כמו שכתבתי. לכך רק אז היה תיקון של קריאת שמע ופעולתה, וזה זמנה האמיתי כמו שכתבתי עתה הגיע זמנו של פלוני. כך רק אז מצאה הקריאת שמע כח להוציא פעולתה על ידי רבי עקיבא. וזה 'זמן קריאת שמע היה' כנ"ל. וזהו שאמרו לו תלמידי רבינו עד כאן, פירוש, דתלמידי הקדושים ידעו כי בכח רבי עקיבא ע"ה להכרית כל שונאיו באמירת קריאת שמע (עיין בכסא מלך בתיקונים דף י אות ב) כמו שכתבתי, לכך היו מתמיהים עליו 'עד כאן' תסבול יסורים ולא תעשה כלה בהשונאים האלה. הלא תוכל להושיע עצמך. אבל הוא אמר להם 'כל ימי הייתי מצטער על זה' ומשתוקק לקיים בפועל ממש, 'עכשיו שבא לידי לא אקיימנו'.

1. וזה לשון קדשו: 'כי הלא כוונתנו עתה על ידי תפילתנו להעלות העולמות, ולכוללן עד אצילות, וללקט כל ניצוצי הקדושות שנתפזרו בין הקליפות דעשיה ויצירה, למעלה לאצילות. וללקט הנשמות והניצוצות של המלכים שמתו, כנודע. ומהם נעשו מ"נ אל המלכות בנפילת אפיים, והם סוד הנשמות המתעברות אז ברחם הנוקבא, על ידי זיווג נפילת אפים. אמנם אותן שנפלו בעשיה, אינם דומים לאותן שנפלו ביצירה ובבריאה, שם בעשיה קליפות עצומות, ואין יכולת להוציא משם אותן הניצוצין, אם לא על ידי עשרה הרוגי מלכה, כמבואר אצלינו בפרשה פקודי על אינון רוחין וגופין דאינון ' הרוגי מלכה. ושם פירשנו, כי הגופים שלהם נעשו מ"נ אל המלכות, והם המלקטים את ניצוצי הנשמות שבעשיה, שבאופן אחר אי אפשר ללקט כלל, מה שאין כן בשאר העולמות. ולכן הוצרכו בהכרח ליהרג אלו עשרה אבירי ישראל, כדי שיוכלו ללקט אלו הנצוצות שבעשיה, מן היום שנהרגו עד ביאת מלך המשיח במהרה בימינו'.

וזה לשונו הטהור של ה'מאור עינים' (ליקוטים) בביאור דברי הגמרא (פסחים כב): 'שמעון העמסוני, ואמרי לה נחמיה העמסוני, היה דורש כל אתים שבתורה, כיון שהגיע ל'את ה' אלהיך תירא' (דברים ו יג) פירש. היינו, שכשהגיע 'למדורת יראה באותיות, פירוש מן הגשמיות ונתפשט מכל גשם העולם, עד ששב רוחני מפני יראת הרוממות, ונמצא אין העולם כדאי ללמוד מדרגה זו מפני התעלמותו למדרגה גדולה אשר אין באפשרי ללמוד דעת את העם אשר מדרגתם בשפל המדרגה, עד שבא רבי עקיבא ולימד, רצונו לומר, שהמשיח ולימד דעת את העם אשר בסוף ועקב המדרגות והם בבחינת עקביים, שגם הם יומשך אלופו של עולם. וזהו אותיות עקיבא הא' נמשך בעקביים סוף המדרגות שגם הם יתקרבו אל היראה הפנימית'.

רצון ה' ממנו עתה, אך אם למרות כל השתדלותו ורצונו האמיתי להתגבר, עיניו רואות שלא עלה בידו לנצחו באונס, לא יאייש את עצמו כי אבדה תקוותו, אלא ישנן ויחזק במוחו את הכלל גדול שאמרנו, שפעמים שהשי"ת מסבב חטא בכוונה תחילה מטעם כמוס בהדי כבשי דרחמנא, ולכן, אחר שהוא עשה את כל אשר בכוחו, אזי ככל הנראה ה' סיבב את הנעשה שיתהווה כן ולא עליו תלונותינו כביכול כי אם על ה'. ואדרבה, אם יתחזק בה' אלהיו במחשבה עילאה זו, אזי יעלה עד לשמים את גוף החטא לפי שהוא מברר כי ה' מחיה גם את החטא הזה, וימצא שבדיעבד הרוויח מן העבירה שנעשתה על ידו, כיון שעל ידי זה בירר את חיות ה' גם בתוך החטא, וכעין שאמרו ד'לית נהורא דנפיק אלא מגו חשוכא' (שם ח"ב קפד), שגם חטאו אשר נשא יהיה עולה לה'.

מעשה אליהו בהר הכרמל, ללמד כי פעמים החטא בא לטעם כמוס שיש בו אור גדול

תורה זו שאמרנו, נבקש ונלמד גם מפיו של הכהן הגדול מלובלין זי"ע (פרי צדיק לחנוכה אות יג) אשר למד ולימד זאת, ממעשה אליהו בהר הכרמל (מלכים א' פרק יח) שהיה לכאורה חטא גדול, אחר שנצטוונו בתורתנו הקדושה 'אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם אשר הם זובחים על פני

נמצא אתה למד, שכל ניסיונו של יוסף הצדיק ונפילתו היה לטובה ולברכה מרצון ה' המוסתר, שכיון שרצה ה' שיבואו הני עשרה הרוגי מלכות וימסרו נפש לה' אחד ויפתחו פתח לדורות עולם, למסור נפש ולהדבק בה' למרות קושי של גזירת מלכות שלא לעבוד את ה', אי לכך, היה מחובת המציאות שיוסף יכשל למרות שכל כך התאמץ להיות קדוש מבלי פגם.

כשיודעים שהחטא עצמו הוא מסדרו של עולם, מעלים את החטא להיות אור גדול

עתה ייאמר, שמשראה והשכיל יוסף הצדיק את עומק יסוד הדברים שעברו עליו ולא נכנס לייאוש מדעת, לפיכך זכה להתעלות אז להיות כתר ועטרה בסוד 'צדיק יסוד עולם' (זוהר הקדוש ח"א קצד:), שכן הוא הגבר אשר הוקם עול, לגלות שיש שורש ויפוד עמוק עמוק מי ימצאנו שסיבב ה' בבריאה שלא ניתן לעמוד עליו, ובכך זכה להעלות גם את החטא לגבוה, והאיר שזה עצמו רצון ה' והמליך את שמו של הקב"ה גם שם בעמקי החטאים.

וממנו יקח כל איש נלבב מוסר וחיזוק לעצמו, שבוודאי כשהיצר מתעורר בליבו, עליו להדפו ולראות לקיים רצון ה' כפי שנאמר בתורה, ותוך ידיעה ברורה, כי אם יחטא אז רע ומר עזבך את ה' וזהו

מילי דמלכא

ביהודה ממני יצאו הדברים כבושין (מכות כג:): ואז 'כשג' ילבינו'. והיינו, שלא רק שיתכפרו על דרך 'ותשלך במצולות ים כל המאתם' (מיכה ז ט), רק 'ילבינו כשג' שיהיו בזכות. וזה על ידי כח תשובה מאהבה שזדונות נעשות לו בזכות' (יומא פו:).

מוסיף רבי צדוק וכותב, שלכך נעשה בירור זה על ידי אליהו הנביא דייקא, לפי שאלהו מבשר הגאולה, הוא זה שרוב כוחו לנסוך באיש ישראל עוז ותעצומות לעשות תשובה אף אם נפלו בחטאים, ולהביא לימות המשיח, 'ותלה זה באלהו, שזה הכח על ידו הוא, ואף שהגואל האחרון יהיה משיח בן דוד, אך הגאולה יהיה בכח אליהו דכתיב (מלאכי ג כג) 'הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא וגו', והשיב לב אבות על בנים' וגו', והיינו [פירוש 'והשיב' הכוונה] שיחזיר את ישראל בתשובה ומכנים בליבם תשובה שלימה שיהיה הכל נעשית בזכויות, וזה יהיה ההכנה לגאולה האחרונה: וכו'. ועל ידי המזבח שבנה בהר הכרמל חידש אליהו, שאף שאינו

השדה והביאם לה' אל פתח אהל מועד אל הכהן' (ויקרא יז ה) - שאסור להקריב חוץ למשכן ה', וזה לשונו: 'אליהו הקריב אז בחוץ בשעת איסור הבמות שעל זה דרשו (ב"ר פב ה) 'גוי וקהל גוים' (בראשית לה יא) - עתידין בנך לעשות בקהל עמים וכו', אף בנך מקריבין בשעת איסור הבמות. אך היה עת לעשות לה', שאז על ידי בן קירב את ישראל לאביהן שבשמים, ואמרו ישראל 'ה' הוא האלהים' (מלכים א' י"ה לט) וכו', ולזה היחוד זכו ישראל גם כן אז על ידי קרבן אליהו שהקריב בחוץ בשעת איסור הבמות שהוא בברית. ועל ידי ירדת האש שנתקדש שם שמים ואמרו 'ה' הוא האלהים'.

ולא די שלא נחשב להטא, רק היה עוד לרצון לפני השי"ת, וכן הרשעים שבך אם יזכו לעשות תשובה מאהבה או יברר השי"ת כמו שאמרו (שבת פט:) 'אם יהיו חטאיכם כשנים' הללו שסדורות ובאות ממשות ימי בראשית ועד עכשיו. והיינו שבן היה מסודר ממאמר בראשית, בראשית המחשבה, על דרך מה שיצאה בת קול

ז. בנותן טעם להביא מדבריו של ה'מאור עינים' (פרשת פינחס) בענין זה: 'שכל השתוקקות ישראל עובדי ה' לאביהם שבשמים, הוא על ידי בחינת אליהו, שהוא המבשר לכל דבר, שהוא שלימות כגון תורה ותפלה שהוא יחוד שלם כנודע במחשבה ודיבור, שהוא יחוד גמור, ומקודם זה צריך תשוקה גדולה וחשק גדול, וזה הוא על ידי בחינת אליהו המעורר התשוקה מקודם וכו'. וזה אי אפשר אם לא על ידי התשוקה שמקודם שהוא בחינת המבשר בחינת אליהו וכו'. ולכך קודם השלימות הגמור יהיה בשורת אליהו ז"ל להתעורר תשוקת ישראל קודם ביאת משיח.

וההסתרות העוברים עליו מאת ה', הם פליאה נשגבה מעינינו, ואז גם אם חלילה יצא שהתגלגל על ידו חטא, הוא אינו מפריד עצמו מהקב"ה, מחמת שיודע שלא שייך כלל מציאות כזאת, וגם חטאיכם כשנים סדורות מששת ימי בראשית.

תפילת אליהו 'ואתה הסבת את לבם אחרנית'

בדרך זו ייתי לנו אור חדש בדברי תפלתו של אליהו בשעה שעמד על יד הבמה בהר הכרמל ואמר: 'ענני ה' ענני וידעו העם הזה כי אתה ה' האלהים ואתה הסבת את לבם אחרנית' (מלכים שם פסוק לה), שנראה ממבט מקופיא כחוצפא ורמות רוחא להפיל על ה' את ריבוי אשמותינו ולומר 'ואתה הסבת את לבם אחרנית', וכמו שאמרו רז"ל מפורשות (ברכות לא:): 'אליהו הטיח

במקום המקדש, מכל מקום יוכלו ישראל לזכות להתנלות בזה, שייכו לייחוד באורח פרט 'הוי"ה הוא האלהים'.

ובל זאת הכין ופעל אליהו לצורך עמידתנו בגלות, שאנו דלים וריקים, ושחה לעפר נפשינו בנסיונות ובספיקות כל היום, ואין אתנו יודע עד מה האם כל פעולה שלנו הוא לרצון לפני ה' או לא, ומאין יבוא עזר האדם לידע את הדרך ילך בה ואת המעשה אשר יעשן, ומה גם אם יפול האדם בחושך החטאים, הרי רע ומר עזבך את ה' ונזורו אחר.

אבל כאשר ידע האדם כי ה' הוא האלהים ואין שייך בכלל מציאות מקום בלתי יחוד באור פני ה', אזי האדם עושה כל מה שמוטל עליו ולוחם כפי יכולתו, ומשליך על ה' אשר אהבו את שאר יהבו, כי יודע את האמת לאמיתה שכל המניעות

והסיבה לזה שאליהו הוא המעורר התשוקה הוא, כי נודע כי פנחס שהוא אליהו (פרקי דרבי אליעזר פרק מז) זכה לנשמות של נדב ואביהוא בני אהרן (זוהר הקדוש ח"ג ר"ט), ונודע שסיבת מיתתן היה על ידי השתוקקות רב בהתלהבות גדולה בעבודתן להבורא ברוך הוא, עד שמחמת דביקתן באור בהיר וזן ותשוקה חזקה נפרדו נשמותיהן מגופן, וזהו שנאמר (ויקרא י"ב) 'ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה', 'לפני ה'" דייקא, שנתקרבו מאוד בהתלהבות גדול המכונה ל'אש מלפני ה'". ואומר 'בקרבתם לפני ה' וימותו' (שם טז א) מחמת גודל הקירוב באש ההתלהבות והתשוקה נדבקה נשמתן באור הזך. ואחר כך זכה פנחס שהוא אליהו אל אלו הנשמות, ולכך תמיד הוא היחוד והתשוקה, שעל ידו יהיה היחוד השלם על ידי אליהו שהן אותיות א"ל יה"ו שהוא יחוד ה' אחרונה אל יה"ו, שכל התשוקות של ישראל שהוא בחינת מין נוקבין אל יחוד דיבור ומחשבה הוא על ידי אלו הנשמות שעשו עבודת ה' ויחוד הגמור בתשוקתן הגדולה.

שחטאיהם תלויים בשורש נעלם, ובכך עשה מן החטא דוורון למלך מלכי המלכים.

'נוצר חסד' השפעת החסד כפי כלי המקבלים

משהגיענו לכאן נוסיף ונאמר, שכאישי ישראל זוכה ומברר שכל העובר עליו ואף חטאיו ומחשבותיו הם מאת ה', והוא מתבטל למנהיג העולם בשלימות הביטול, אזי הוא זוכה לשפעת ה' עליו במידה טובה וגדושה. שכה לימדנו רבותינו, שישנם שני הנהגות בהם מתנהג הקב"ה עם בריותיו הכתובים ב"ג מכילין דרחמי שבפרשת כי תשא, יש את הנהגה הנקראת 'רב חסד', שפשוטו הוא תרגומו, 'רב חסד' ריבוי חסדים למעלה משיעור ומידה. היינו, שטובו ורוב חסדיו מלאים עולם מן הקצה אל הקצה, מחמת שהוא ית' מקור הטוב הרוצה להיטיב לכל ברואיו. אמנם דווקא משום מעלת מדה זו, יש בה גם צד חיסרון כלשהוא, שלפי שהשפע יורד ללא גבול ומידה, אין בכח המקבלים שהם מוגבלים ומצומצמים לקבל את רוב הטובה, וחלק מהחסד והאהבה עולים עד גדות ומוצאים את מקומם גם באהבות וחסדים שאינם ראויים.

וישנה הנהגה נוספת הנקראת 'נוצר חסד', שהיא כדוגמת האב או המלמד הרוצה ללמד ילדים רכים ולהבינם לקח וסברא, שעליו לצמצם

דברים כלפי מעלה, שנאמר 'ואתה הסבות את לבם אחורנית'.

ויתפרש בחן, שכיון שכל מטרת הקרבת הקרבן על ידי אליהו היתה כדי שיכירו בני ישראל וידעו, שסיבת התוצאה שהם פסחו על בראשית דרכם קודם שירדו וחטאו הרבה, לא היה מחמת שהלכו בשרירות לבם אלא מגזירת עירין פתגמין עוד קודם הבריאה, ומשכך עליהם לעזוב דרך רשע ולשוב עתה אל ה' בחזקה, לכך פתח ואמר כלפי שמיא 'ואתה הסבת אל לבם אחורנית', וביקש מהשי"ת שכל העם מקצה לקצה יבינו שמה שנפלו בחטאים לא היה זה מחמתם אלא לפי ש'אתה הסבת את לבם אחורנית' בזמן של בראשית ברא אלהים, וכיון שירדה אש מן השמים וראו הכל כי אמת נכון הדבר, פתחו כולם וענו 'ה' הוא האלהים' וביירו בקול רם, שהן בחינת הוי"ה — בטוב להם, והן בחינת אלהים — בימי ירידתם, הוא מאת ה' והעלו גם את החטאים והעונות לגבוהה, וכדברי הכהן זי"ע 'שובו לייחוד באורח פרט הוי"ה הוא האלהים'. והוא שמשבח רשב"י ב'זוהר הקדוש' (ח"ג קפד.) את אליהו הנביא על תפלתו זו ואומר, "ואתה הסבות את לבם אחורנית, וכו' אינון צדיקייא דידיעי למקרי למאריהון ברקא יאות'. משום שאליהו הנביא זכה בכוחו הגדול להאיר בקרב בני ישראל

זאת תורת החטאת

יא

את שכלו ולהגביל את חכמתו כדי שיהיו הדברים ראויים ומותאמים לשכל הטף על מנת שיוכלו להשיג את דבריו. כמו כן כביכול, כדי שהברואים יוכלו לקבל משפעו הגדול של הקב"ה וישתמשו בהם כדת כראוי וכנכון, עומד אבינו אב הרחמן ומצמצם את שפעת טובו בגבורות, עד שנראה לעיני כל בשר כאילו חלילה אין אלוקים מושל בארץ, והרוזנים ומלכי ארץ אשר מטילים חיתתם על יושבי תבל, המה המושלים בכיפה ועל פיהם ישק כל הליכות עולם^ח. אך כשהאדם מברר

ח. כל זה מצינו מפורש יוצא מפי הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע כמובא בספרו 'אור תורה' (פרשת קרח), וזה לשונו: 'הנה אמרו בזוהר (ה"א ריט) אית חסד ואית חסד, שהוא רב חסד ונוצר חסד. 'רב חסד' דהיינו החסד שעושה השי"ת בלתי התעוררות התחתונים, כמו שכתוב (תהלים פט ג) 'עולם חסד בינה', והרי קדם חסד לעולם, אף על פי שלא היו עדיין צדיקים. 'נוצר חסד' הוא חסד שעושה השי"ת על ידי הצדיקים, וזהו 'אל' נוצר חסד לאלפים' פירוש, הקב"ה נוצר חסד בשביל הצדיקים הנקראים 'אלפים' שהם אל"ף חכמה אל"ף בינה. והנה החילוק בין חסד לחסד הנזכר הוא, כי ה'רב חסד' שהקב"ה עושה למענו בשביל קיום העולם כדרכו להטיב לברואיו הוא חסד גדול ורב מאד להגדיל חסדו עם בריותיו, [ו'נוצר חסד' (ראה לתלמידו הרב בעל התניא זי"ע - באגרת הקודש פרק ג) היינו] שהוא מצמצם שכינתו ומאיר בעולמות כפי כוח המקבלים, כנשר יעיר קנו נוגע ואינו נוגע והאור הוא מטי ולא מטי, שאם לא כן היו העולמות מתבטלים ממצאיאתם מחמת בהירות האורות והיה לאין וזהו 'עולם חסד בינה'. והחסד הבאה על ידי התעוררות הצדיקים נאמר בו בראשית בשביל ישראל הנקראים ראשית (ויק"ו לד) והם הצדיקים הנקרא ישראל כנודע. והנה נאמר 'ישראל אשר בך אתפאר', ונאמר 'ותפארתו עבור על פשע'. פירוש ישראל שהם הצדיקים על ידי מעשיהם הטובים ודביקותם בהשי"ת הוא תפארתו יתברך, ומעביר בשבילם פשעי הדור ומוריד החסד והשפע בעולמות, כי 'פשע' נהפך ל'שפע' על ידם. רק נאמר (הושע יא א) 'כי נער ישראל ואוהבה' ונאמר (עמוס ז ב) 'כי קטן יעקב', כי עיקר התפארות שמתפאר בישראל אם הוא מחזיק את עצמו במידת ענוה ומקטין עצמו כקטן ונער. דכתיב 'כמים פנים אל פנים' וגו', ואם הוא מקטין את עצמו ואינו חושב עצמו לכלום אז כביכול גם השי"ת מצמצם שכינתו ושורה עליו.

משל לאב שיש לו בן קטן ואהוב מאד, והנה כשרוצה האב להשתעשע עם בנו הקטן החביב בכדי להיות לו לנחת, הנה האב לא ידבר עמו כפי שכלו הגדול והרחב, מפי שהבן לא יכול לקבלו ולהבינו, אלא מחמת גודל אהבה עזה שיש לבנו חביבו, מצמצם שכלו הגדול והרחב עד אין קץ, ומדבר עם בנו כפי שכלו הקצר והקטן, וזה יכול הבן להשיגו ומשיב לאביו כפי שכלו, ויש לאביו נחת גדול מזה. וזהו אפשר לומר שהוא מרומז בתיקונים 'רקיע וניצוץ', פירוש, לפי

מילי דמלכא

ש'הגבורות' לא נועדו חלילה לשם צמצום גרידא, אלא כדי שהשפע ירד טיפין טיפין באופן שהבריות יוכלו לקבלם כראוי להם^ט, אזי מתרחב בלבו ההשגה והוא אינו תחת גבורות וצמצום וכיכולתו לקבל שפע בלי

שכלו של האב הוא דומה לרקיע שהוא שכל המתפשט ורחב עד מאד וכשהוא מצמצם שכלו כפי שכל בן הקטן נעשה מרקיע ניצוץ, לכך בנקודת קמץ הניצוץ תחת הרקיע. וכל זה הוא אם האדם מקטין את עצמו כזכר, אבל אם במה הוא נחשב ומחשיב את עצמו למה ואין לו מידת ענוה, אם כן כמים פנים אל פנים גם הקב"ה כביכול אינו מצמצם שכינתו, ומחמת רוב בהירות האור הוא מתבטל, ואף שהוא צדיק הוא דומה כנר בפני האבוקה ומתבטל אורו ואינו מועיל במעשיו כלום'.

ט. ראה ללשון הרב בעל התניא זי"ע ב'תורה אור' (פרשת לך לך יב): 'אנכי מגן לך' (בראשית טו א), פירוש 'מגן אברהם'. דהנה נודע שאברהם הוא בחינת חסד גדול עד מאד בלי שום מונע, וכולם טובים בעיניו, והוא רק טוב, ולכן אמר 'לו ישמעאל יהיה לפניך' (שם יז יח) שפירושו, שיחיה לעד לפניך שהוא בחינת אין סוף בלי גבול, ואף על פי שהוא יודע מהו ישמעאל, אף על פי כן מחמת חסד גדול וטובו הגדול, רוצה שיחיה, ולא זו בלבד, אלא שרצה שיחיה לחסד בלי גבול. וזהו דאיתא (ויק"ר לו ה) לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל, ויצא מחמת רוב חסדו. אבל באמת אין מהראוי כן, דהנה בביתא משיח א"ה כתיב (ישעיה כה ח) 'בלע המות לנצח', ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ' (זכריה יג ב), וצריך לבער כל הרע מן הארץ, ואם יתנהג העולם בחסדו הגדול כנ"ל, לא היה העולם יכולים לבא למדרגה הנ"ל של משיח. ולכן בא יצחק בחינת דין, ואף יצחק יצא ממנו עשו מחמת דינו הקשה 'על חרבך תחיה' (בראשית כז מ), אך יעקב היתה מטתו שלימה.

והנה נודע, כי 'מגן' נקרא דבר המכסה, למשל במלחמה נקרא מגן מה שמכסה בו שלא ישלוט עליו הקשת, והנה כתיב (תהלים פד יב) 'כי שמש ומגן ה' אלהים, שכמו שהשמש אם לא היה לו גרתיק, לא היו יכולים לסבול אורו הגדול, והגרתק הוא המגין שנוכל לסבול. וזהו לעתיד לבוא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה וצדיקים מתהנים בה ורשעים נדונים בה (נדרים ח:). והנה נודע שבכל בוקר דאברהם בחינת חסד מתעורר בעולם 'וישכם אברהם בבוקר' (בראשית יט כז) וכדאיתא בזוהר הקדוש (ח"ג רד), והקב"ה רוצה להנהיג את העולם בבחינת חסד, אם לא היה מגן לבחינת חסד הנ"ל לצמצם חסדו וטובו ולתת דרך צמצום כמו שצריך רק להחיות הקליפות, מפני שצריכין בשביל סטרא דקדושה שיהיה אתהפכא חשוכא לנהורא כידוע, ואם לא היה דרך צמצום, היה חיותם בלי גבול, ולא היו יכולים לבער הרע מן הארץ. ולכן בכל בוקר כשמתעורר מדת אברהם מדת חסד כנ"ל, אנו צריכין לברך ברכת 'מגן אברהם', מגין שיעשה מגין לבחינת אברהם הנ"ל לטובתינו'.

ולומר שהוא אינו כדאי להם או שילכו למקום החיצוניים. שמאחר ונהיר אצלו כאור חמה, שכל הצמצומים הם מחמת רצון ה' המנהיג את עולמו בחשבון מדוקדק, שוב אין לו כל מושג של צמצום או מקום שיש שם אהבה שלא לה' היא, כי הכל בעיניו נעשה מידי ה', ולפיכך גם אין קץ וגבול לחסדים המורעפים עליו והם כולם עומדים על סדרם הנכון, שכן הוא עצמו נעשה כלי רחב מאד היכול לקבל שפע ללא שיעור גבול ומידה, ואין אצלו כלל מקום של רע שיכול ליפול שם אהבה רעה, כי הרע גם הוא אצלו חלק טוב שנעשה מאת ה' ולצורך טמיר ונעלם⁸¹.

גבול, כי כלי דעתו אכן גדלו להיות מן הקצה אל הקצה לפי שידוע לו כי גם בתוכם ה', וכמו שכתבו המקובלים ואנשי השם, שההמתקה הגדולה ביותר הם על ידי ה'גבורות' (ראה שער הכוונות דרושי ראש השנה דרוש ז), שהאדם מברר שאין כלל 'גבורות', והקושי וההסתר הם לטובה ולסיבת מסבב'.

וזאת נאמר גם בעניינינו, שכאיש ישראל זוכה להאיר ולגלות, שכל העובר עליו וגם הגבורות והחטאים הם מאת ה', אז רב כוחו להמתיק את הגבורות ובכך למשוך חסדים גדולים באופן שישארו בקרבו מן הדין ולא יהיה מי שיוכל לפקפק

י. וכך נמצא כתוב בספר הקדוש 'זרע קודש' (פרשת בא): 'וידוע שאבינו יצחק הוא מדת גבורה (זוהר הקדוש ח"א פז), כי מדתו היה להמתיק כל הגבורות, לזאת אחז במדת היראה להמתיק כל הגבורות. ולכן נקרא פחד יצחק (בראשית לא מב), ופח"ד יצח"ק גימטריא ג' מאות, כי ניתוסף לו ש' בשמו שנקרא ישח"ק (תהלים קה ט), ואלה"ם במילוי [י"ד] גימטריא ש'. ובאמת על ידי יצחק אבינו שנעקד, נמתקו כל הגבורות מישראל ונהפכו על הרשעים, ונאמר (תהלים ב ד) 'ושב בשמים ישח"ק ה' ילעג למו', ועל זה נאמר על יצחק (ישעיה סג טז) 'כי אתה אבינו', שהמתיק כל הגבורות, ונעשו חסדים לישראל וגבר עלינו חסד'.

יא. בידיעה זו, שרב כוחו של המתהלך באמונה פשוטה שמפי עליון לא תצא הרעות והטוב - כי גם הרע הוא טוב לפני ה', להסיר את כל המחיצות והגבורות המצמצמים, נוכל להבין כיצד הצליח אור שבעת הימים מרן ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע שהתחברו אליו מאות ואלפים ממזרח וממערב מכל קצות תבל, מבלי שיצא חוצה כלל לפרסם את סוד החסידות, ואורו הגדול מתלווה גם היום כמעין אשר אין לו סוף כאשר עינינו רואות למישרים, שלפי שהיה גדול כוחו באמונת אומן בהש"ת וכפי שאמר קודם פטירתו 'אני מסלק ומניח כל השגות שהשגתי, ובער אנכי ולא אדע רק מאמין אני' (יסוד העבודה מכתב כד, ישמח ישראל פרשת לך לך ועוד), ועבד את ה' בביטול גמור כעבד נאמן בכל גופו נפשו ומאודו ושב מידותיו ותאוותיו למענו יתברך שמו, לכך המשיך עליו אור גדול אשר אין

מילי דמלכא

הכרמלי (שמואל א' פרק כה), שם מסופר, שדוד המלך ביקש מאיש בשם נבל הכרמלי שכר פורתא לו ולעבדיו, על ששמרו על צאנו הרב בעת גזיזתם², עמד נבל וסירב למלא את הבקשה תוך כדי שהוא שולח בידי עבדי דוד דברי זלזול וזלות רוח שהיה בהם ביזיון למלכות. שמע דוד את הדברים ורצה להורגו נפש כדין הראוי למורד במלכות ויצא יחד עם עבדיו לעשות בו ובביתו שפטים. שמעה אשתו אביגיל שהיתה מהמובחרות ביופי שהיו בכל ימות העולם (מלכים שם פסוק ג, מגילה טו). שדוד ואנשיו עומדים לבוא אליהם, עמדה והקדימה את עצמה והכינה מנחה גדולה עבור דוד ואנשיו וירדה יחד עם עבדיה לפני דוד ואמרה לו: 'אל נא ישים אדוני את לבו אל איש הבליעל הזה על נבל כי כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו, ואני אמתך לא ראיתי את נערי אדוני אשר שלחת' (מלכים שם פסוק כה), ובדבריה אלו ניתנו חייה וחי העבדים לשולל, ורק נבל מת כעבור עשרה ימים על ידי מגיפה שאחזה בו.

מלמדים רבותינו (מגילה יד): שבשעה שבאה אביגיל לדוד, התגלה שוק ירכה, עד שדוד המלך

מעשה אבישג השונמית היה ניסיון ותיקון עבור דוד המלך

ובכן נבוא אל המלך, לפרש לפי זה, פרשה סתומה הפותחת את ספר מלכים על קורות ימי דוד האחרונים, שם נאמר (מלכים א' א-ד): 'והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו, ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדוני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי לו סוכנת ושכבה בחיקך וחם לאדוני המלך, ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ויביאו אותה למלך, והנערה יפה עד מאד ותהי למלך סוכנת ותשרתהו והמלך לא ידעה' וגו'. למיותר לציין את השאלה העולה מעצמה בביאור המקראות העולה לכל בר נש, כיצד יתכן שדוד הגואל האחרון שהיה עבד נאמן למלך מלכי המלכים בכל ימיו, לא יכל להתחמם בשיבתו שבדרך כלל יצר הרע פוסק מן האדם, זולתי אם לא שהביאו לפניו אשה יפה שתהיה לו סוכנת.

מגלה לן טעמי רבנו האר"י ז"ל (ספר הליקוטים מלכים א' פרק א) רזא דנא באנפין חדתיך, על פי הקדמת המעשה המסופר בנביא אודות נבל

בידה מעצור, וגדול כוחו בישועתו מאז ועד היום להצית את הניצוץ האלוקי בנשמות ישראל בתשוקה וכיסופין לאביהם שבשמים, ובדין הוא שיטול שכרו. **יב.** והבט לנפלאות שכתב רבנו האר"י (ספר הגלגולים פרק מח), שלבן הארמי התגלגל בנבל, וסימנך שאותיות שניהם שווים, וכן דוד המלך היה גלגול של יעקב אבינו, וזה ששניהם היו שומרי צאן.

בבגדים ולא יחם לו, שכן ידוע שמהמצוות והמעשים טובים שעושה האדם בעולם הזה, המה הלבושים שבהם מתכסה נשמתו בעולם הבא, ולפי שחטא דוד לא היה ביד לבושי מצוותיו להגן עליו מפני צינת וקרירות העולם, והיה דוד ראוי להיענש על כך, אך הקב"ה ברוב רחמיו על חסידיו, רצה בו ושלח לו לניסיון את אבישג 'נערה בתולה יפה עד מאד' ששכבה בחיקו בכדי להתגרות את יצרו באשה ובאותו זמן ומקום, כדי שימחל לו אותו עוון, ודוד המלך ברוב צדקתו עמד בניסיון ולא התפתה לה 'והמלך לא ידעה', ובכך תיקן את הפגם שגרם בהרהור אחר אביגיל, והשלים את לבושי נפשו שנחסרו ללבושו לעולם הבא³¹.

התאוה לה ורצה לישא אותה לאשה. באותה שעה פתחה אביגיל ואמרה לדוד שהיא אסורה לו עדיין, לפי שנבל אינו חייב מיתה באמת מן הדין, אחר שהוא איננו מלך עדיין בפועל, שכן שאול המלך היה עדיין בחיים, ובכך מנעתו מלקדשה עד אחר שנבל מת במגיפה לפני ה'.

מבאר האר"י ז"ל כי חלילה לנו לומר, שדוד המלך ביקש לחטוא עם אביגיל, אלא היה שם רק הרהור קל שבקלים, אך מאחר שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה (ב"ק נ), היה דוד ראוי לעונש כבד מאד על כך כפי שנענש אחר מעשה בת שבע. וזה פירוש מה שנאמר במעשה אבישג 'ויכסוהו

יג. זה לשון האר"י ז"ל: 'ומה שכתוב (מלכים א' א א) 'ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו', ולא יכול ליהנות מהם, הענין הוא, כי מלבד הלבושים הנזכר בזה, יש לבושים אחרים שהם נעשים מן מצות עשה שהם רמ"ח, 'ויכסו בהם' רמ"ח איבריו, ובקיום מצות לא תעשה, שהם שס"ה גידים ושס"ה ימים שלא חטא בהם, והם הם הנקרבים ונעשים מלבוש לו וכו'.

הענין הוא, כי בהיות כי תיקן אלו המלבושים, ועדיין היו חסרים מעט ולא הושלמו, בהיותו כי שב בתשובה שלימה מענין בת שבע שאכלה פגה, והתענה וסיגף עצמו, עם היות שהיתה שלו, ולא נמחל לו עד שקם עליו בנו אבשלום, ובא על עשר פלגשיו, וברח מפניו עד שראה ה' בעניו, והחזירו לכנו ולמלכותו, ובזה הושלם ומחל לו על אותו עון.

וזה מה שאמרו רז"ל (ב"ק נ) כל האומר הקב"ה ותרן, יותרון מעוהי, אלא מדקדק עם סביביו כחוט השערה. ועוד בסיבת חטא קטן שהיה במחשבה, ולא במעשה חס ושלום שהיה בו, לא נתקן הלבוש לגמרי. וזה החטא לא נתגלה בכתוב כי אם ברמז, שאמרו רז"ל (מגילה טו:) כשהלך דוד להרוג את נבל הכרמלי, קדמה אביגיל אשת נבל במנחה ההולכת לפניו, והיא רוכבת על החמור ויורדת בסתר ההר ודוד ואנשיו יורדים לקראתה, ואמרו רז"ל שבאה על עסקי סתרים וגילתה

מילי דמלכא

מתחת מרוב ביטולו השלם לפני ה' כתולעת ולא איש, 'ודוד מלכא, תדיר איהו הוה שפיל גרמיה לגבי קודשא בריך הוא' (זוהר הקדוש ח"ב רלב:). ומשכך, היטיב חרה על זאת, כיצד יתכן שה' הניחו לְחָטָא במעשה אביגילי¹, שהיה חשוב בעיניו לעונן

תהילות דוד, הודאה על ימי הקושי גם כן שמוא ניתן להוסיף ולומר לאור דברי האר"י ועל פי כל האמור עד הנה, דהנה לא קם בישראל כדוד שמידתו מידת מלכות (זוהר הקדוש ח"א עב.) שהביא את מלכות ה' לארץ

שוקה והלך לאורה ג' פרסאות. ונרמז זה בכתוב (שמואל א' כה כ) 'היא ר'זכבת על' ה'חמור ו'ורדת, ר"ת הם אותיות ערו"ה. ושם לא היה מעשה כי אם הרהור, כי הלך לאורה. והפסוק מעיד על זה, כי תמצא בראש הפסוק שם הוי"ה, דכתיב ו'הי"ה היא רוכבת על החמור', ושם שם שמו, להעיד, כי לא היה שם חטא מעשה חס ושלום. ולכן אמר 'ברוכה את וברוך טעמך אשר כיליתיני היום מבוא בדמים' (שם פסוק לג), ב' דמים, גילוי עריות ושפיכות דמים. עם כל זה הקב"ה דקדק עמו, כי אפילו חטא במחשבה, רצה הקב"ה שיעשה תשובה קודם שימות, ובזה יושלמו המלבושים, וקודם התשובה לא היו שלימים, ולכן לא נהנה מהבגדים, וזהו 'ולא יחם לו'.

ודרך התשובה שעשה, היא מדה כנגד מדה, והיא זאת שאמרו לו עבדיו יבקשו למלך גערה בתולה טובת מראה ושכבה בחיקך ותהי למלך סוכנת', כלומר, אף על פי שעדיין הוא בתוקפו, יכניע יצר הרע ולא יגע בה, וזה שכתוב (מלכים א' א ב) 'ותהי לו סוכנת', כלומר שיהיה עמה בצער וסכנה להכניע יצר הרע, ובזה יתוקן אותו עון. ולזה 'היתה בתולה', להראות העמים כי לא נגע בה, שאילו היתה בעולה מי מעיד שלא נגע בה. ועל ידי זה יתוקן המלבוש, 'וחם לאדוני המלך'. ולזה לא לקח מנשיו או מנערותיו, כי לבו גס בהם, אלא זו יפה עד מאד ודרך מציאה, ואף על פי שגם כן 'ושכבה בחיקך' ובחזק התאוה היה מסוכן עמה בכל עת ובכל רגע, וזה מה שכתוב 'וחם לאדוני המלך' - בכח התאוה, ועל ידי זה תקובל תשובתן מדה כנגד מדה'.

יד. ראה מה שכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרו 'צדקת הצדיק' (אות רנד): 'וניסיון דוד המלך ע"ה היה בענין החשק, שזה מדת המלכות בתוקף החשק, ונבנה מחשקות דנוקבא, בנות לוט ותמר ורות. כי בנוקבא תוקף החשק שאין לו מילוי ושביעה וכו'. אבל דוד המלך ע"ה הוא בחשק שאין לו שביעה, לכך נסיונו בהזמנת חשק וכו'. ולכך הוא הקים עולה של תשובה (מור"ק טז), כי להשיג בכל פעם יותר, ושלא להיות לעולם על השלימות הוא רק בדרגה דתשובה, ולכך אי אפשר לו לעמוד בניסיון ובבירור דהיינו השביעה שזה נגד מדתו, ואדרבה מדתו העדר השלימות. וזה טעם טענתו 'למען תצדק בדברך' (תהלים נא ו), כמו שאמרו ז"ל (סנהדרין קז), והיינו, שהוא חטא כדי שלא יהיה בשלימות הראוי נגד השי"ת,

מאת ה', עמד ושורר לה' שירות ותשבחות, שזהו סוד השיר - שיש בו עליה וירידה ללא הרף ושורשו ממידת הגבורה (ליקוטי תורה להאר"י פרשת שופטים ועוד) אך דווקא משום כך קולו אהוב ורצוי^{טו}, והוא ממש כהילוך ימי חייו שהיה בהם גם כן ירידה ועליה בעיני רוחו, אך בסופו של דבר עלה מהם שיר מפואר ומחודש, שירי דוד עבדך הנשמעים באהבת עולם, מחמת שקיבלם באהבה וידע שה' יצר את האור וברא את החושך והכל למענו וברצונו.

ולזה, כשם שהשיר מושך את האדם ובאהבתה ישגה תמיד^{טז}, ואין כח לעצור את המשורר בעת שקול השיר הולך וחזק מאד, כך גם כוחו הגדול של דוד המלך שהיה מקושר לעילא אינו פוסק לעולם כשפע זה המושפע ממידת 'נוצר חסד', שדוד מלך ישראל חי וקיים (ר"ה כה.), ולעד ולעולמי עולמים ניתן לילך בדרכיו

חמור עד מאד, בא הקב"ה ולימדו, שלפניו ית' נגלו כל תעלומות כיצד הוא התגבר בכל כוחו לעמוד כנגד היצר, אלא שכאן היה גם רצון שמים מוסתר מראש ומקדם, שהוא יפול ויכשל בחטא, ולכן אל לו לירא מכך, כי בכך נשלם רצון ה' המוסתר שידוע רק לפניו תכליתו. ולזה אכן לא הגיע לו להיענש על חטאו זה כפי שנענש ארבעתיים על מעשה דבת שבע (שמואל ב' יב ו). ברם לפי שדוד היה קרוב אל ה' באמת ולא יכל לסבול שיש נדנדוד חטא במעשיו ברצון ה' הגלוי, נתן לו ה' דרך תיקון ליישר את ההדורים גם שם, והעמידו בניסיון מול אבישג על מנת שיוכל לתקן גם את שעיוות נגד רצון ה' הגלוי, ובכך נשלמה מיטתו הן ברצון ה' בגלוי והן ברצון ה' בסתר.

כשראה דוד את עומק הענין, כיצד גם בימי שני חייו אשר היו מעט ורעים בעיניו יש עצה עמוקה

רק יהיה תמיד משתוקק ועיניו צופיות להשי"ת שיעזור לו, וזהו מדת המלכות שזכה בה'.

טו. לשון הרב בעל התניא זי"ע ב'ליקוטי תורה' (שיר השירים): 'זהו שיר השירים אשר לשלמה' (שיר השירים א א), כי שיר הוא ענין ההתכללות ברצוא ושוב וכו'. וזהו 'שיר השירים' פירוש, 'שיר' שממנו מקבלים השירים שלמטה וכו', כמו הנגון בנגן המנגן שיש בו קולות עולים ויורדים במעלות ומורדות ויש כמה מיני עליות עד אין קץ ושיעור, והכל בבחינת שיר'.

טז. ראה ללשון הראב"ד בהשגותיו לרמב"ם (הל' תשובה פ"י ה"ז): לשון הרמב"ם: 'דבר ידוע וברור שאין אהבת הקב"ה נקשרת בלבו של אדם, עד שישגה בה תמיד כראוי, ויעזוב כל מה שבעולם חוץ ממנה' וכו'. השגת הראב"ד: 'זה השגיון לא ידענו לאי זה דבר כיון, ואנו מפרשים אותו לשון שיר כמו 'שגיון לדוד'.

שם ה' נגד עיניו וללחום עם היצר בכל כוחו, אך אם למרות כל השתדלותו הגדולה, לא עלתה בידו לגמור את המלאכה, אזי סלולה לפניו דרכו של יוסף הצדיק ודוד המלך, ולהתבטל לה' בידיעה שהכל מידי ה' השכיל. ואם קשה לו להעמיק בידיעה זו, יקח נא את ספר התהלים שכל איש ישראל יכול למצוא את עצמיותו שם¹, בכח ברכת משה רבנו שאמר

ולקיים 'ויתחזק דוד בה' אלהיו'
(שמואל א' ל ו).

העולה מן הדברים בקיצור לצידה לדרך

וזאת תורת העולה לחטאת היחיד, שכשהיצר בא ומשדל בנסיונות קשים ומרים, להמרות את פי ה', על היהודי לעשות את שלו ולהשים את

יז. אלו דברי ה'שפת אמת' (ליקוטים פרשת וזאת הברכה): **'בפסוק** (דברים לג ז) **'שמע ה' קול יהודה', רמז לדוד המלך ע"ה 'נעים זמירות ישראל'** (שמואל ב' כג א). ומה שאמר **'ואל עמו תביאנו', שנעשה מבקשות שלו ספר תהלים, שהוא עמוד גדול להמחזיקים בו להיות נושע בו.**

ובדברי בנו הרה"ק האמרי אמת' זי"ע (ימים אחרונים פסח שנת תרס"ה): **'אדוני אבי ז"ל אמר** (שפת אמת ליקוטים פרשת וזאת הברכה) **על הפסוק** (דברים לג ז) **'שמע ה' קול יהודה' וגו', שהכח של דוד המלך ע"ה הוא, שאף מי שקלקל יכול לתקן בקולו, וכח זה הכניס דוד המלך ע"ה בתהלים, שכאשר יהודי יאמר מזמור תהלים ככוונת הלב, יוכל למצוא שם מקומו. ועל זה אמר משה רבינו ע"ה 'שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו' וגו'.**

וראה עוד בספר הקדוש 'שמח ישראל' (פרשת עקב): **'כנודע דוד היה נשמת כלל ישראל כמו שכתוב** (תהלים קמה כא) **'תהילת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד', כמו שכתבתי שדוד המלך ע"ה היה עושה ספר תהלים עבור כל סוגי בני אדם וכולם יכולים למצוא את עצמם בספר תהלים עד ביאת הגואל במהרה בימינו אמן. וזה שאמר 'ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד' בכל מצב שיהיה.**

ובספר 'שפתי צדיק' (פרשת ויגש אות כט): **'דוד המלך ע"ה אמר הספר תהלים בכדי שיוכל כל איש מישראל למצוא לו דרך שיוכל להוציא את עצמו מהחשכות שהיה לו עד עתה, כמו שאיתא בגמרא מגילה (כט). 'אמר אביי, מריש הוי גריסנא בביתא ומצלינא בבי כנישתא, כיון דשמעית להא דקאמר דוד ה' אהבתי מעון ביתך' (תהלים כו ח), הואי גריסנא בבי כנישתא. פירוש, כי בודאי הוי ידע גם עד עתה פסוק זה, אלא עתה עורר אותו, עד שראה בעיניו שכן הוא, ומעולם לא היה מעורר אותו הפסוק הזה כמו עתה. וכן כל ספר תהלים אמר דוד בכדי שיוכל אדם למצוא פסוק שיעורר אותו לעבוד את השי"ת בהתלהבות, ועל ידי זה יש לו תקוה להיוושע בכל'.**

זאת תורת החטאת

יט

היו על פי רצון ה' המנהיג עולמו, והראיה שהם קרו אף שהוא עמד במלחמה עיקש נגדו, ויתבטל לה' בידיעה זו בכל כוחו.

ואשרי כל זוכה להתהלך בתום ובביטול גמור שהוא מונהג בידי ה' גם אם מעד ונפל, כי אז הוא מרומם את האשפתות ועושה מהעבירה עצמה מצוה, כעין תשובה מאהבה שהופכת את הזדונות לזכויות, וכוחו רב לשבח את ה' על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי, שיתגלה בקרוב על ידי אליהו מבשר הגאולה שבמהרה יבוא אלינו אמן ואמן.

'שמע ה' קול יהודה' (דברים לג ז) **שהיא** בחינת דוד המלך ע"ה – **'נעים זמירות ישראל'**^{י"ח}, וכאשר יאמרם בכוונה ניאותה, יתלהט לבו בקרבו לראות שגם דוד מעד ונפל בערך רום מעלתו, אך גם אז לא סר מאחרי ה', ואף שנענש שנסתלקה הימנו רוח הקודש ביקש 'לב טהור ברא לי אלהים ורוח קדשך אל תקח ממני, השיבה לי ששון ישעך' (תהלים נא יב-יד וברש"י שם), שאהבת ה' לא תסור ממנו, כי ידע שגם שם בתוך הדברים הקשים נמצא השי"ת, ומזה יקח נא מעט כח שיתברר ויתאמת אצלו, כי גם חטאיו

יח. לשון ה'שפת אמת' פרשת וישב שנת תרמ"ג, פרשת ויחי שנת תרמ"ט ועוד.

דבקה נפשי אחרֵיך דברות קודש – ראש חודש תמוז תשפ"ב

הגדול המה חיים וקיימים ושומרים את משמרת השם והוגים בתורתו ומקיימים מצוותיו ומדקדקים בקלה כבחמורה, מי נותן לייעפים כוח ומי נופח רוח חיים בעצמותיהם היבשות. זהו ההבטחה האלוקית שהבטחנו הקב"ה כשפיזר אותנו בין האומות והוריד אותנו בעומק הגלות שכיבכול ירד איתנו בשפלות הגלות ולא ימאס ויעזוב אותנו לעולם ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים' (ויקרא כו, מד), ואפילו שחלילה אם אנו טובעים ביוון מצולה בטומאת העמים הבטחנו יוצרנו 'כי אני ה' שוכן בתוך טומאותם'. והשכינה הקדושה השוכנת בתוכינו ובקרבינו מחיה ומפרנסת אותנו ומקיימת אותנו בכל הזמנים ובכל המצבים שלא נאבד ולא ימחה שמינו חלילה, על אף תוקף השמדות והיסורים ברוב ימים ושנים בגלות המר והנמהר.

**כשמצטערים בצער השכינה
מרוממים אותה**

אך באמת השכינה משפיע חיות בכללות לכל הברואים שהוא

עבודת ה' באהבה ודביקות מבטלת את כל הקליפות וההתנגדות דקדושה שה פזורה ישראל כבושה בגולה כבר כמעט אלפים שנה בין שבעים זאבים החורקות שיניהם ומבקשים בכל עת לטרפה וגוזרים עליה גזירות קשות, וביותר הדבר ברוחניות שרשעי האומות חורשים רעות וכל מזימתם רק רע כל היום להפריד בין ישראל לאביהם שבשמים. ובעיקר בדור האחרון שהסטרא אחרא נשאה ראש וחוצפתה יסגי בנסיונות קשים ומרים המתחדשות חדשים לבקרים בכלי הטכנולוגיא ושאר מרעין בישין, האורבות ליראי ד' ההולכים בתורת ד' ומבקשים להפילם לבאר שחת. וכן מנסה לבלבל שכלם ומחשבתם בהבלי נייעס וליצנות מקדשי ד' כדי לקררם מרשפי אש קודש הבורעים בקרבם לעלות בהר ד' ולעשות רצונו בלבב שלם.

**השכינה הקדושה נמצאת עם בני
ישראל בגלותם**

ומהו סוד קיומם וסגולת הצלחתם של בני ישראל שנים רבות כל כך בגלות המר, שעל אף קושי השעבוד

וחשקם להחזיר עטרה ליושנה שיתגדל ויתקדש שמו יתברך בעולם וידע כל יצור כי הוא יוצר בורא ומנהל את כל העולמות. בזה הם כביכול מרימים את השכינה מאשפתות ומרוממים אותה למעלה למעלה וכמים פנים לפנים השכינה משפיע אז לבני ישראל שפע רב בגשמיות והשגות עילאות ברוחניות, ועל ידי שעוז וחדוה לפניו יתברך נשפע שפע רב בכל העולמות ומתרוממים כל העולמות וכל הברואים^ט. וכך מגלים לנו חז"ל שכל הלילה בוכה רחל שהיא בחינת השכינה הקדושה על גלות בניה, אך כשרואה שתלמידי חכמים קמים משנתם בעוד ליל ועוסקים באורייתא

מחיה את כולם, ואיך מקבלים בני ישראל במיוחד שפעו יתברך בעת הגלות. זהו על ידי שהמה משתתפים בצער השכינה שכביכול מתפלשת בעפר ונמצאת בגלות עמנו ומנהמת כיונה על כבודה שנתחלל על ידי הגויים ועל בניה שגלו מארצם ונתונים ללעג ולקלס לביזה ולמשיסה בין האומות, וכל תורתם ותפילתם של בני ישראל ושירות ותשבחות שהם מזמרים לקי חי מגמתם בזה לאוקמא שכינתא מעפרא ותשוקתם גדולה שיתגלה כבוד תפארת מלכותו לעין כל חי, זה נותן עוז ותעצומות ותענוג רב לשכינה הקדושה שרואה איך בניה משתתפים בצערה וכל תשוקתם

יט. ראה דברים נפלאים מה שכתב בענין זה בספר קב הישר (פרק צג): תדיר צריך האדם להתעורר בלב מר על גלות השכינה, והיאך לא ישים אדם אל לבו כל מי שיראת אלוקים נוגע בלבו לכיין בתפילתו במקומות השייכים לגאולת ישראל שיגאלנו הקב"ה מידי אומות העולם למען שכינת כבודו. וקבלה אמיתית היא בידי כל מי שבלבו תדיר צער על גלות השכינה זוכה לכתר תורה, עכ"ל.

וכדאי להביא עוד את דבריו המעוררים בענין זה של התפארת שלמה (ראה ד"ה ולא ידבק), 'צריך האדם לשים על לבו בכל לילה להתמרמר מאוד ולהצטער על חורבן בית המקדש ועל גלות השכינה ולרחם עליה בכל מיני רחמנות, כי פרשה ציון בידיה ומבקשת ומיללת בכל לילה להושיע לה כנודע. אבל זה כמו שאמר 'צעקה הנערה המאורסה ואין מושיע לה'. והנה נודע בשערים בעלה כל חד כפום שיעורא דיליה יכול להבין ולהתבונן ענין צער גלות השכינה וגודל ערכה לאין שיעור, אשר אך על זה הצטערו כל הדורות הראשונים אבותינו הקדושים אשר מעולם וכל ספר תהילים מדבר אך מזה. ובכן כל הצרות והרעות ר"ל העוברים בעולם והרחמנות שלהם הלא שרשם היא בשכינה כביכול, ולרחם עליה להמשיך לה אורות העליונים ושפע הטוב אזי ממילא יושע למטה בכל הטוב. והעיקר לכוון בכל לימודו ותפילתו ומעשים טובים שלו רק לתיקון השכינה ולהעלות ניצוצות הקדושים לאוקמי שכינתא מעפרא וליחדה עם דודה באהבה'. וראה עוד מה שמאריך שם בענין זה.

דבקה נפשי אחריו

כג

ומשוררים לה שירות ותשבחות להתפלל לפניו יתברך, אז כביכול ובהאיר השחר משכימים אף פשוטי השכינה מתחזקת ומתנחמת מצערה בני ישראל ונחפזים לבתי כנסיות וששון ושמחה ימצא בה² ועל ידי זה

כ. ענין זה מבואר רבות בדברי הזוה"ק וכתבי האר"י ז"ל, ונביא לשונם הקדוש במקום אחד לאות ולדוגמא בגדלות עבודה זו. זל"ק של רשב"י בפר' לך לך (פב), 'אמר רבי יצחק הא כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, דא הוא סמכא דעלמא קאים עליה וכו', ומאן נינהו, נשמתהון דצדיקייא דאינון פרי עובדוי דקודשא בריך הוא. ובגין כך בכל ליליא וליילא נשמתהון דצדיקייא סלקן, וכד אתפלג ליליא קודשא בריך הוא אתי לגנתא דעדן לאשתעשעא בהו. במאן, אמר רבי יוסי בכלהו, בין אינון דמדוריהון בההוא עלמא בין אינון דיתבי במדוריהון בהאי עלמא, בכלהו משתעשע בהו קודשא בריך הוא בפלגות ליליא וכו'. אמר רבי ייסא ואפילו אינון דבהאי עלמא, היאך, אמר ליה בגין די בפלגות ליליא כל אינון זכאי קשוט כלהו מתערי למקרי באורייתא ולמשמע תושבחן דאורייתא, והא אתמר דקודשא בריך הוא וכל אינון צדיקיא דבגו גנתא דעדן כלהו צייתין לקליהון, וחוטא דחסד אתמשך עלייהו ביממא, דכתיב (תהלים מב, ט) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי, ועל דא תושבחן דסלקין בליליא קמיה דא תושבחתא שלים'.

וע"ע בזוה"ק דברים נוראים בענין עבודה זו בפרשה הנ"ל דף צב; בפרשת וישלח (דף קעח); בפרשת וארא (דף ל); בפרשת ויקהל (קצה); ועוד רבות.

זה לשון קדשו של מרן רבינו האר"י הקדוש (שער הכוונות ענין דרושי הלילה, דרוש ד) 'והבן היטב ענין קימת חצות לילה בסוד 'חצות לילה אקום להודות לך' ולגרום זווג העליון וכו'. וצריך לבאר מה ענין גודל השבח והמעלה שהפליגו רז"ל במדרשים ובספר הזוהר במעלת מי שעוסק בתורה אחר חצות לילה שבח גדול עד מאד, והנה ענין שבח העוסק בתורה אחר חצות לילה הענין הוא זה, כי הנה הזווג הנעשה בחצות לילה הוא סוד זווג יעקב עם לאה כמבואר אצלינו וכו', ואמנם רחל הנקראת עקרת הבית נוקבא אמיתית דז"א אין לה זווג אז וכמו שנבאר עניינה והיכן מקומה עתה בלילה, כי ירדה אל הבריאה ושם היא צועקת ושואגת אל השי"ת על חורבן בית מקדשה, וכמשה"ה קול ברמה נשמע וכו' רחל מבכה על בניה וכו', וגם היא נותנת זמירות והודאות אליו כל הלילה בסוד אלקים אל דמי לך כנזכר בספר הזוהר, והענין הוא כי רחל נקראת אלה"ם ונקראת א"ל, ואינה שוקטת ושוקטת כל הלילה, ותמיד משבחת אליו יתברך וכו'.

וכמו שהקב"ה יושב ושואג כארי על בת זווג שנטרדה ממנו, כמו כן נוקביה בוכה וצועקת ושואגת לבעלה, הוא מבפנים באצילות והיא מבחוץ בבריאה, וזה סוד אלקים אל דמי לך אל תחרש כו' הנדרש בזוהר כנ"ל בענין השכינה הנקראת

וכראוי, והמה מבלבלות את מוחו
 בהבלי העולם ותאוותיו המגושמים.
 בכל זאת לא שת לבו לכל זה אלא
 אוזר עצמו בעזות דקדושה ומוסר
 נפשו בדביקות עזה ואהבה רבה
 לידבק ולהתאחד בשכינה הקדושה,
 ועובד את ה' בתורה ובתפילה
 בדביקות וחשוקה עצומה ומוסר נפשו
 לקבל עול מלכותו יתברך ומאמין
 באמונה שלמה באחדות הבורא שהוא
 לבדו שליט על כולא וממליכו על כל
 הברואים. בכך מתאחד האדם ביחודא
 שלים בקדושא בריך הוא ועושה יחוד
 קודשא בריך הוא ושכנתיה, ובזה גורם
 תענוג עד אין קץ לשכינה הקדושה
 ומרוממה מדלותה ומשפלותה ומגלה
 אורה וזיוה בעולם, ועל ידי זה הוא
 מתרומם עמה ומוחו מתרחב כאולם
 לשאוב ממעיינות החכמה ולדלות
 ממימי הדעת. ועל ידי שמרבה האדם
 שמחה וחדוה לפניו יתברך כשמחזיר
 כל העולם לשורשו ומגלה אחדותו

משפיעה שפע רב טוב לבני ישראל
 ונותנת חיות בכל העולמות וכל
 הברואים נהנים מזה.

כשעובדים את ה' בדביקות ומסירות נפש מתבטלים כל הקליפות

זאת ועוד גילוי נפלא דולה ומשקה
 לנו הדגל מחנה אפרים (חיי שרה
 ד"ה וכן הוא בכל) מתורת זקנו אור שבעת
 הימים הבעש"ט הקדוש זי"ע, כיצד
 יכול האדם לבטל את כל הקליפות
 הטורדות אותו מלעבוד את ה'
 ומונעות אותו לקרבה לפניו, ולא עוד
 אלא שמלאך רע בעל כרחך יענה אמן
 ולא יריע ולא ישחית ולא ימנע ממנו
 לדרוש את ה' ולבקר בהיכלו. זה על
 ידי שבתוך חשכות והסתר הגלות
 והקליפות הסובבות אותו מבית
 ומבחוץ המעכבות אותו מלקרבה אל
 מלאכת שמים לעבוד את הבורא כדת

אלהי"ם ונקראת א"ל, כי אל דומה אליה ואל תחרש ולא תשקוט בקול צעקה
 אל דודה יעלנה מבור שאון אל מקומה הראשון אצלו בעולם האצילות וכו'.

ואחר שעשה הבכיה הזו, אז יקום ויעסוק בתורה עד אור הבוקר, וגם בזה יכוין
 שהוא לצורך רחל הנז' וכמו שנבאר, וזה סוד דוד המלך ע"ה שהיה עוסק בתורה
 ובשירות ותשבחות כל חצות לילה, לתת עזר וסיוע אל השכינה שהיא רחל הנז',
 ואל הסוד הזה רמזו בזוהר על פסוק ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות
 בלילה. והכונה היא שתכוין לתת נחת רוח אל רחל העומדת בבריאה וכו', כן
 בחצות האחרונה של הלילה רחל הולכת ונתקנת בכח ועסק התורה של בני אדם
 התחתונים, ובעת עלות השחר נמצאת רחל מתוקנת כדי שתוכל לעלות בתפלת
 שחרית בעולם האצילות ותזדווג עם בעלה, ובלי ספק שהמכוין לכל זה שנתבאר
 הנה הוא נקרא באמת וושבינא דמטרוניתא, ובזה תבין השבח העצום שהפליגו
 בספר הזוהר לספר במי שעוסק בתורה אחר חצות לילה' עכ"ל"ק.

הקדוש (ח"ג רעב:) בדוד המלך שהרג את גלית הפלישתי בחמשה חלוקי אבנים שזרקם בקלע, ומבאר הזוהר שחמשת האבנים הכוונה לחמשת תיבות 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' שאמר אותם דוד בדביקות וחשוקה ומסירות נפש. והקלע רומז ל'אחד' שעל ידי הדביקות והמסירות נפש של דוד איתדבק רוחא ברוחא בשכינה הקדושה, ובכוח זה נפל לפניו גלית על אף שהיה משוריין בברזל ונחושת והתבטל כוח טומאתו ונהיה כעפרא דארעא קמיה דוד מלכא קדישא. שכשיש אתדבקות רוחא ברוחא והתבטלות נפש האדם במסירות נפש לקודשא בריך הוא, מתרומם כוח הקדושה עד רום המעלה וכל המעכבים והקליפות נופלות ומתבטלות לגמרי בפניה כ"א. וזה כוונת יעקב אבינו באומרו (בראשית מח, כב) 'אשר לקחתי ביד האמורי בחרבי ובקשתי', וכי חרב וקשת היה ביד אבינו יעקב שבזה ניצח את עשיו וחיילותיו. אלא הכוונה כפי שפירש התרגום 'בצלותי ובבעותי', בתיבות

יתברך בעולם, שהרי קודם בריאת העולם לא היה שום מציאות מבלעדי אור ה' יתברך והקב"ה כביכול בעת הבריאה צמצם אורו ונראה בחיצוניות כאילו ישנם דברים שהם נפרדים ממנו, ותכלית הבריאה שיגלה האדם בתחתונים את הניצוץ האלוקי המחיה אותם ואז מעלה אותם לשורשם ע"י שמגלה בעולם התחתון כי לית אתר פנוי מיניה והכל הוא רק אורו וזוהו יתברך שמו. אז משפיע עליו קודשא בריך הוא מבריכה עליונה שפע רב עד אין סוף כי הוא יתברך אין סוף ואין סוף לשפעו וטובו, וזה מתפשט לכל העולמות והברואים. ואז ממילא הקליפות והחיצונים בטלים ומתבטלים ויחד כולם מודים וממליכים ואומרים ה' אחד ושמו אחד. ושוב לא ירא ולא יחת מכל צורר ומריע גשמי ורוחני, שכולם יפלו לפניו ויתהפכו לטוב.

דוד המלך הפיל את גלית ע"י מסירות נפש ודביקות בה'

סמוכין לזה מביא הדגל מחנה אפרים (ריש פרשת לך לך) מדברי הזוהר

כא. לחיבת הקודש נביא את לשונו הטהור של הדגל מחנה אפרים: 'ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' אל הארץ אשר אראך'. שמעתי בזה מאדוני אבי ז"ל שאמר בשם אדוני אבי זקני נשמתו עדן רבי ישראל בעל שם כאן מרומז יחוד של קריאת שמע, 'לך' מספר חמשין אתון דיחודא במסירת נפש וזהו 'מארצך'. ויש להסביר הדבר ולפרש יותר איך כאן מרומז רזא דיחודא דקריאת שמע. דהנה הזוהר הקדוש כתב חמשה חלקי אבנים שבהם לחם דוד המלך עליו השלום עם גלית הפלישתי הם חמש תיבות דיחודא 'שמע ישראל ה' אלקינו ה', ושוי אותם בקוטרא חדא הינו ב'אחד' יעוין שם. והנה בקריאת שמע יש רמ"ח תיבות, וזהו

לזה בשפתותיהם ומתערבים הבל פיהם זה בזה, כדוגמא זו נעשה כביכול כשעולה למעלה הבל תורה ותפילה בתבערת אש קודש של איש ישראל נעשה ייחוד ודביקות בינו לבין הבל האהבה העזה אליו של אביו שבשמים, ונעשה ייחוד קודשא בריך ושכינתיה ואיתדבקות רוחא זו בזו. וזה רואים בחוש בקשר האמיץ ביותר שיש בעולם והוא הקשר בין איש לאשתו, ששום מעשה אינו מקשר ביניהם אלא דבר זה בלבד האהבה העזה והחביבה הנפלאה שיש ביניהם הוא מעשה החיבור והדביקות הגמור ביניהם. כדוגמא זו נשכיל ונבין בחיבור בין ישראל לאביהם שבשמים שהדביקות והייחוד השלם ביניהם נעשה על ידי אהבה רבה ואהבת עולם והדביקות העצומה זה לזה, וכלשונו הבוהר של האור החיים הקדוש בפרשת קבלת התורה, ונביא תמצית לשונו: 'מעוצם חיבתו יתברך בישראל

התפילה שהוציא יעקב מפיו ברעותא ובחדוותא דליבא בתשוקה וגעגועים ובאהבה עזה לקל עליון התאחד והתקשר בקודשא בריך ורומם את השכינתא קדישא ואת כל העולמות, ממילא קליפת עשיו נתבטלה מכל וכל.

**ע"י דיבורי תורה ותפילה
בדביקות ואהבה מתדבקים
בקוב"ה רוחא ברוחא**

פעולה זו נעשית על ידי כל בר ישראל שמוציא מפיו דיבורי תורה ותפילה למלך קל חי בלהב אש קודש בתשוקה עזה בכיסופין וגעגועים ודביקות ומסירות נפש לאדון הכל, אז נעשה איתדבקות רוחא ברוחא פנימיות נפשו כביכול בפנימיותו של אדון כל הנפשות. והיא בחינת 'ישקיני מנשיקות פיהו' (שיר השירים א, ב) שהיא ביטויי האהבה העזה ביותר בין שני אוהבים שנושקים זה

שמרמז כאן 'ויאמר ה' אל אברם לך לך' היינו ייחוד של קריאת שמע שהוא מספר 'לך' כנ"ל. 'לך' היינו הוא לצורך בנין נשמתך תראה למסור נפשך על קדושת השם יתברך ויתעלה, ותזכה לרזא דיחודא דקריאת שמע. וזהו 'ואגדלה שמך' הינו שיתוסף לו ה' בשמו ויקרא אברהם שהוא מספר רמ"ח, ויהיו רמ"ח תבין דקריאת שמע כלולין בו ובשמו שהוא נשמתו. על ידי מסירת נפשו להשם יתברך תזכה לזה להקרא בשם אברהם בחינות קריאת שמע, ואחר כך תזכה 'אל הארץ אשר אראך' הינו ליחוד של תפילה שהוא 'עין לא ראתה אלקים זולתך'. וכן הוא בכל אדם ובכל זמן כשהוא נכנס בהיכל אהבה בדביקות גדול ומוסר נפשו על קדושת שמו יתברך זוכה ליחוד של קריאת שמע שהוא 'אחד' שבו כלול כל היחוד, כי אהבה ואחד מספרם חד. ואחר כך עולה לדביקות גדול מזה וזוכה ליחוד של תפילה כשמחשבתו נזדכך בדביקות יותר גדול להשם יתברך כמו שהיה באברהם, כי התורה היא נצחית וישנה בכל אדם ובכל זמן.

מנשיקות פיהו' שהוא ביטוי האהבה העזה ביותר בין שני אוהבים שבנשיקתם מתערבים הבל היוצא מפיהם זה בזה והיו לאחדים. ועוד כתב בזוהר הקדוש (ח"ד ר"ג) שבהגיע האדם לתפילת שמונה עשרה ואומר 'ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך' בדחילו ורחימו, נעשה בחינת נשיקת שפתים בין נפש האדם לקוב"ה. וזה על ידי יחוד 'יסוד מלכות', דהיינו על פי מה שמבואר שמידת היסוד כוללת את כל מידות חג"ת נה"י המתעוררות בלב ונפש האדם, שעל ידי מידת היסוד שהיא רצון פנימיות הנפש בהתשוקקות וגעגועים לקשר המידות ולהשתמש בהם רק לצורך גבוה לעשות נחת רוח ליוצרו מוציא את המידות מן הכוח אל הפועל לשרת על ידם לפניו יתברך שמו. ובכוח זה מוציא בשפתיו דברי שבח והודאה תפילה ובקשה להקב"ה שהיא מידת מלכות, כדאיתא בזוהר הקדוש (תיקוני זוהר יז.) שמידת המלכות היא המשכת המידות מן הפנימיות אל החיצוניות על ידי מעשה, כמו דיבור פה שמוציא כל המידות שמאירות בקרבו במעשה של דיבור פה למלכו של עולם, שהמלך הוא המשפיע, ועל ידי דיבוריו הקדושים הוא משפיע שפע לכל העולמות שממליך ומפרסם שמו יתברך בכל העולמות כולם כב.

וגודל חשקו לתת להם ארוסתם זאת התורה תקשה למה נתעכב ה' מתת התורה עד חודש השלישי, כי מן סימני האהבה היא שלא יתעכב חושק מבא לחשוקתו, וכו'. ונתן אמלתא לדבר כי לא מיעוט החשק הוא הסובב אלא לצד הכשרת החתן כי לא היו ישראל ראויים וכו'. אכן זה יגיד עוצם חשק נתינת התורה לישראל כי לגודל חשקו ברוך הוא בהם לא רצה להביאם למדבר סיני ולהתעכב זמן ארוך בלא חתונה בבית חתנות, ולזה היה ממעיט הימים בריחוק מקום, וכו'. 'ביום הזה באו מדבר סיני' הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמוחו שמים וארץ, וכו'.

וזה בחינת נשיקות פה שהיא ביטוי של אהבה עזה

ואל יעלה בלב האדם מחשבה שדבר זה הינה מדריגות השייכות רק לבעלי השגה ואנשי מעלה, אלא זהו מציאות גמורה הנעשית בעולמות וצריך כל איש ישראל להאמין בזה באמונה תמה. וכך מפורש בזוהר הקדוש (ח"ב קכ"ד:) שעל ידי לימוד התורה בדביקות וחשוקה נעשה 'איתדבקות רוחא ברוחא' רוח האדם ההוגה באורייתא ברוחא דקודשא בריך הוא המנשקו כביכול באהבה וכיסופין עזים, והיא בחינת 'ישקני

כב. דיבורי תורה ותפילה בפנימיות ודביקות מביאים את האדם ליחודא שלים ולהתדבקות רוחא ברוחא בקוב"ה, ראה דבריו של התולדות יעקב יוסף בשם רבו

שבתפילין שלנו כתיב 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד', וכשאנו קושרים התפילין על גופינו ואומרים אז במסירות נפש וחשק ורצון 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד' קודשא בריך מוכריז ואומר מה שכתוב בתפילין דידיה (ברכות ו.) 'אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ'. 'מספר אחד' הוא י"ג ו'אחד באחד' אתדבקות רוחא ברוחא נפשות ישראל ביוצרם ובוראם באחדות גמורה, הוא פעמיים י"ג שהוא נוטריקון שם 'הוי"ה' ברוך הוא כ"ג.

דוד המלך בעבודתו הקדושה של דביקות וגעגועים לה' השפיע שפע פרנסה לכל ישראל

מעתה נעימים ביותר דברי דוד המלך שאמר אחר עבודתו הרמה מחצות הליל לאוקמא שכינתא מעפרא על ידי שירות ותשבחות ודברי תורה

מידת האהבה והדביקות ירושה לנו מאברהם אבינו

ואומר עוד הדגל מחנה אפרים שמדה זו של מסירות נפש לה' באהבה והשתוקקות עד אין סוף ירושה לנו מאבותינו, בפרט מאברהם אבינו שעבד את בראו במידת האהבה ומחמת גודל אהבתו להקב"ה היה מוכן בכל רגע למסור נפשו רוחו ונשמתו לפניו יתברך. מידה זו שעבד בה אברהם את בוראו עומדת לעד לזרעו אחריו, שכשהם נוגעים במעשה אבותם אפילו נגיעה קלה בכוחם להצית אש אהבת השם בקרבם ולבעור באש שלהבת ומסירות נפש בחשק ותשוקה לקודשא בריך הוא.

התפילין מורין על גודל הדביקות בין ישראל לאביהם שבשמים

לענין זה של יחודא שלים בין כנסת ישראל וקוב"ה מורין התפילין.

הבעש"ט הק' (שלח קמב:): כל קישוטי הכלה הוא תועלת שתמצא חן להתעורר הזיווג, ואז אשתללית מלבושיו והוא דיבוק עצמי. כך יש לימוד לשמה בלי שום תועלת והנאה, לדבק את עצמו באותיות התורה והתפילה ופנימיותו לדבק בתוך פנימיות התורה והתפילה שהוא הנשמה של האותיות. ונקרא סוד נשיקין 'שקני מנשיקות פיהו', זיווג המעולה דיווג כפה לדבק רוחא ברוחא ונשמה בנשמה סוד ארבע נשיקין הרמוז באותיות הוי"ה נגד ארבע אותיות אהבה'.

כג. מעין זה כותב האוהב ישראל בספרו (קדושים ד"ה קדושים תהיו הראשון): 'נודע מאחז"ל שהקב"ה מניח תפילין וכתוב בהם 'ומי כעמך ישראל' וכו', ובודאי שאין לומר הדבר כפשוטו שהוא יתברך המופשט מכל צורה ודמיון וכו' מניח תפילין. רק הוא דרך משל והוא רומז על דביקות השם יתברך בהכנסת ישראל במחשבתו ורצונו כביכול, להיטיב לזרע ישראל בכל עת ולהשפיע להם כל מיני השפעות טובות. ובחינה זו נקרא הנחת תפילין כי עיקר כוונת מצות הנחת תפילין הוא

לבקש השגות וחשקת התורה לכל צאצאי בית ישראל. אולם לדברינו הדברים מאירים, שכשאנו לומדים תורה בדביקות בנותן התורה ובעריבות ותענוג כבקשתינו 'והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך', יודעים ומכירים אנו שאז אנו מרוממים את השכינה הקדושה ואנחנו מתרוממים עמה וממילא היא מוריקה שפע גשמי ובעיקר שפע רוחני של השגות התורה ושעשועי התורה לנו לכל בני ישראל, ושפיר נאה אז לבקש על צאצאי כל בית ישראל שיהיו דבוקים בתורה ועוסקים בה לשמה.

מרדכי הצדיק בדביקותו העצומה בה' הפיל את המן וממשלתו

מבאן נבא לצירוף הוי"ה של חודש תמוז שהוא יוצא מסופי תיבות יוכל זה איננו שוה לוי' (אסתר ו, יג), והם דבריו של המן הרשע לאנשי ביתו שכל גדולתו אשר גדלו המלך אינו שוה בראותו את מרדכי היהודי אינו כורע ומשתחוה לו. ותימה גדולה הוא הרי המן גדלו המלך אף למעלה הימנו כמו שאומרים חז"ל ומשל בכיפה על רוב העולם, ומה איכפת לו שיהודי אחד אינו משתחוה לו עד

כאש קודש ותשוקה עילאה, כשבאו לפניו חכמי ישראל וטענתם בפיהם 'עמך ישראל צריכין פרנסה' (ברכות ג:) אמר להם 'לכו והתפרנסו זה מזה'. ולפי דברינו ביאור הדברים שגילה להם דוד רז זה, שאחר עבודתו הקדושה בדביקות והתקשרות בקודשא בריך התרוממה השכינה עד למעלה ובגודל תענוגתה ואושרה השפיעה השכינה הקדושה מרב טובה לכל העולמות שפע טובה וברכה, ממילא שוב אינם צריכים לדאוג דאגת הפרנסה. שעל ידי עבודה כזו של איש ישראל נפתחות צינורות השפע מעילא לתתא לו ולכל העולמות וכל הברואים.

כשדביקים בתורה בחשק ורצון נשפע השגות התורה לכל בני ישראל

לבך יש לנו העוז לבקש בברכות התורה ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, ולכאורה יש להבין הרי תפסת מרובה לא תפסת וכי לא די לבקש על צאצאינו בלבד שיהיו עוסקים בתורה לשמה ומה כוחינו

לייחד תאות ומחשבות לבבינו לעבודתו יתברך שמו, ואנו משעבדין המוחין שלנו והלבבות והחושים וכל הכוחות שלא לעשות עמהם כי אם רצונו יתברך שמו. ולכן נקרא תפילין תשמישי קדושה, רצה לומר דקדושה רומז על דביקות השם יתברך. וכמו כן הקב"ה כביכול מניח תפילין היינו שמייחד מחשבתו ורצונו כביכול רק לעשות רצונינו'.

מילי דמלכא

בעבודה זו אנו יכולים להכניע את כל הקמים עלינו בזמן הגלות

זאת נחמתינו בענייננו בגלות המר בו אנו שרויים כבר כמעט אלפיים שנה, וכל דור ודור קמים עלינו לכלותינו המן וחיילותיו ומריעים לנו בגשמיות ויותר מכך ברוחניות לטרדינו מלימוד התורה וקיום המצוות. שאין כוחינו אלא בפינו לקרא קריאת שמע בדביקות ומסירות נפש ולעסוק בדברי תורה בחשק והשתוקקות לידבק בנותן התורה, בזה אנו מעלים את השכינה הקדושה שתתאחד בקודשא בריך הוא ואנו מתעלים ומעלים את כל העולמות עמנו ומשפעים בהם חיות דקדושה, ואז ממילא כל הקליפות והשונאים המיצירים אותנו נופלים ונכנעים תחתינו ואנו יכולים לעבוד את ה' כאוות נפשינו מתוך שפע רחמים וחסדים.

גודל התענוג והשעשועים שיש

לשכינה הקדושה בזמן הגלות

כשאנו מרוממים אותה בעבודתנו

בפרט בעת הגלות ששכינתא בגלותא והיא מושפלת עד שאול תחתיה, וביותר הזמן גרמא בימים אלו של חודשי תמוז אב שבהם אנו מתאבלים על גלות השכינה שגילו לנו רועי החסידות שאז השכינה בבחינת

שכל גדולתו ומעמדו אינם כלום בשביל זה. אלא על פי מה שביארנו נשכיל ונבין שהיה כאן מלחמה בין צד הקדושה לצד התנגדות דקדושה, מדרכי שהוא בחינת משה (אסתו רבה ו, ב) שעתיד להיות מלך המשיח ^{יד} מול הסטרא אחרא המן הרשע מגזע עמלק שהוא שורש ומקור הרע והטומאה והם התאבקו זה בזה למי המלוכה והממשלה. והמן סבר בלבו שהוא מנהל הכל והוא יפשוט טלפיו הטמאות על כל מדינות המלך ויגבר על צד הקדושה. אולם רשע זה הרגיש שיש אחד ששמו מרדכי הצדיק שמונע זממו בערו בכוח קדושתו ודביקותו העצומה בחי החיים והוא מוציא בלעו מפיו ומגביה את צד הקדושה ומרומם השכינה למעלה למעלה, ובכוחו הגדול שמתאחד יחודא גמירא ביוצר כל נשפע שפע ברכה וקדושה בכל העולמות וחלק הקדושה עולה למעלה ולמעלה ותיכף הוא מתבטל כאין וכאפס. ואכן כך היה שבסוף נפל המן לפני מרדכי לגמרי וכל כוח טומאתו התמוסס וכלה. ובאמת תחילת נפילתו של המן היה כשמרדכי כינס את כל היהודים ועוררם לחזור ולהידבק בצורם ויוצרם בתפילה צום ותחנונים, וקיבץ את תינוקות של בית רבן והעל הבל פיהם הטהור בדברי תורה למרום על ידי שנתדבקו בדביקות וכיסופין לנותן התורה.

דבקה נפשי אחריו

לא

מלך בשדה שנקל ביותר לכל אחד להתקרב אליה^{כה}. וכלל ישראל עוסקים בימים האלו בתורה בתפילה ובמעשים טובים בדביקות ותשוקה וגעגועים לשכינה הקדושה, כדי להעלותה מבור גלותה ולעטרה בכתר מלכותה. אז שמחתה רבה עד מאוד

בראותה כי בניה לא שכחוה והם מצטערים בצערה ומוסרים עצמם למען כבודה והדרה, ובכך היא מתעלת ומתאחדת עמהם בדיצה וחדוה ומשפיע עליהם ועל כל העולמות שפע רב ברוחניות ובגשמיות ברכה ישועה ורחמים^{כז}.

כה. כך מביא מרן המגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע ב'עבודת ישראל' (פר' מסעי) בשם מרן המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, ואלו דבריו: הקדים לנו אדומו"ר הגאון מהד"ב זלה"ה 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים', דהיינו מי שרודף להמליך את הבורא יוכל להשיג יותר דוקא בימים אלו בין המצרים. למשל כי כשהשר יושב בביתו אז אימתו מוטלת אשר לא כל איש ואיש יכל לבא פנימה, מה שאין כן אם השר עובר בשווקים וברחובות חוץ לפלטרין שלו אז הוא קרוב לכל קוראיו ויאזין שועת כל הקוראים בשמו. כך הנמשל לדעת כי בזמן הזה כי 'כציפור נודדת מקנה', לכן הרשות נתונה לכל אדם להתקרב אל מלכו של עולם והוא עונה עליהם'.

כו. בענין גודל החיוב לעבוד את ה' בימים הללו דווקא בשמחה ודביקות וגודל התענוג שזה עביד לשכינתא הקדושה, ראה דברים בהירים שכתב המגיד הק' זי"ע בספרו עבודת ישראל (שם): **הגם שהזמן גרמא להיות עצב ונאנח על חורבן בית ה' עם כל זה יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו ולעבוד ה' בתורה ותפילה בשמחה, בפרט בשעת אמירת שירות ותשבחות.** ולהבין זה על פי משל ומליצה, מדרך מלך בשר ודם שיש לו כל מיני טוב ומיני שמחה וגם מנגנים בתוף ומחול וכנור ועוגב, ובודאי כאשר טוב לב המלך והוא שרוי בשמחה אין מן הצורך לו אל המשוררים והמנעימים בקולי קולות כי בלאו הכי יש לו שמחת לב. אכן כאשר לפעמים בא עצב ויגון ממקרה אשר הקרהו, אז יקראו הפורטים על נבל לשירים ולזמרם לשמח לבבו ולהצהיר פנים. וכן הנמשל ודוגמא כביכול אל קדושתו יתברך, שבוודאי משרתיו ברקיע מנעימים לו ומקלסים שמו. רק בזמן שבית המקדש חרב יש עצב בבתי בראי, אז צריכים מי אשר ה' בלבו להתחזק ולכנוס אל בתי גוואי ולהפשיט עצמו מכל מיני עצבות ולשמח כבוד המלך ולומר לפניו אתה מלכנו מעולם וגם עכשיו ותמלוך לעולם ועד והכל כאין נגדך, 'ועלו מושיעים בהר ציון' 'ויאתיו כל לעבדך ויתנו לך כתר מלוכה', וכו'. ועיקר הענין להתחזק ולאמץ את לבבו בעיתים הללו לבלתי יפול ברשת התרשלות מעבוד ה' חלילה, ואפילו בתשעה באב שהוא חושך למראה עין. **הגם שיש לבכות במר נפש על כל אשר מצאתנו ביום ההוא, מכל מקום יש לשמח לב המלך בשמחה העתידה שבו יולד מנחם ויגאלנו במהרה וישמח ה' במעשיו והיתה לו המלוכה,**

מילי דמלכא

זאת ההכנה הראויה לגאולה השלמה העולמות ותגלה ותראה הדר כבוד
 אז יתנשא ויתגדל שמו יתברך בכל מלכותו בגלוי לעיני כל חי, בב"א.

וכו'. ודבר זה ידוע ומפורסם כי אדרבה הימים הללו מוכנים לעבדו יתברך בתוקף
 ועוז, וזה עיקר שיעשויו יתברך מהם שצריך אומץ גדול'.

היטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם

אלו יעמדו על הברכה שנדבו סכום הגון להוצאת הגליונות

פרנס הגליון

ידידינו היקר שביקרים האברך החשוב הנכבד והמפואר,
איש האשכולות העושה גדולות, ירא ושלם המוכתר בכל מעלה
ותואר, בעל מדות תרומיות מפורסם לשם ולתהלה בפי ישרים,

כש"ת מו"ה אהרן גרויז הי"ו

זכות הפצת הני דברי תורתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א יגן בעדיו שיתברך
בכל מעשי ידיו בשפע ברכה והצלחה בכל עסקיו, וימצא חן וחסד בעיני
אלקים ואנשים בכל חפציו מתוך עושר ואושר כל ימי חייו

הרוצה להשתתף בהוצאת הגליונות נא להתקשר למס' 3245-661-347
וזכות הגדול של זכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

מודעה חשובה לקראת ימי הקיץ

הננו בזה להודיע

לכל אלו שמעוניינים לקבל את הגיליונות

במקום שהותם במשך ימי הקיץ

ב'קעמפ' או 'קאנטרי'

שעלה בידינו לסדר עבור מחיר זול של \$18 לכל ימי הקיץ

שישלחו עליכם הגיליונות שיצאו לאור במשך ימי הקיץ

מי שמעוניין בזה ניתן להתקשר להמערכת

בקו 'קול קאסוב'

718-682-2004 #100

ולחשאיך הודעה מפורטת

עם שמם, מעיילינ"ג אדרע"ס, ו'קרעדיט קארד'

הנהלת מכון שפה ברורה

